

ÅRSRAPPORT

2016

RESSURSER I OMLØP

Innhold

7

Nøkeltall 2016

8

Leder

10

Avfall Sør Konsern

12

Avfall Sør Holding AS

13

Avfall Sør AS

16

Strategi og avfallsplan

18

Innsamling

24

Miljø og samfunn

26

Gjenvinningsstasjoner

27

Benchmarking 2016

28

Støleheia Avfallsanlegg
– Behandling

30

Støleheia Avfallsanlegg
– Ytre miljø

32

Avfallsstatistikk

37

Avfallsmengder
2015>2016

38

Renovasjonsgebyret

39

Hendelser 2016

42

Datter- og
deleide selskaper

48

Resultatregnskap
Avfall Sør AS

49

Balanse
Avfall Sør AS

52

Noter
Avfall Sør AS

64

Resultatregnskap
Avfall Sør Holding AS

65

Balanse
Avfall Sør Holding AS

68

Noter
Avfall Sør Holding AS

Avfall Sør AS

Nøkkeltall 2016

INNBYGGERE	EIERKOMMUNE	01.01.16	01.01.17
Kilde: www.ssb.no	Kristiansand	88 374	88 827
	Songdalen	6 454	6 497
	Søgne	11 281	11 294
	Vennesla	14 294	14 345
	Totalt	120 403	120 963

HUSHOLDNINGSAVFALL	TONN	KG PER INNBYGGER	%
Kompostering av bioavfall/materialgjenvinning	6 464	54	10
Annen materialgjenvinning	17 093	141	26
Energigjenvinning	37 879	314	57
Deponi	4 916	41	7
Sum	66 352	550	100

ANDRE NØKKELTALL	KONSERN	AVFALL SØR AS	AVFALL SØR HOLDING AS
Sykefravær i % - totalt	-	4,8	-
Sykefravær i % - korttid	-	1,4	-
Driftsinntekter - mill. kroner	230,2	209,7	0,0
Driftskostnader - mill. kroner	202,5	201,3	2,3
Årsresultat - før skatt	34,6	6,9	24,4
Årsresultat - etter skatt	32,8	5,2	24,5
Selvkostresultat - mill.kroner	-	5,6	-
Selvkostfond - mill.kroner	-	16,5	-
Langsiktig gjeld - mill. kroner	137,9	102,5	-
Egenkapital - mill. kroner	132,1	22,4	95,7

HANS GEORG HØGEVOLL-GARSTAD

Administrerende direktør Avfall Sør AS

Smarte løsninger og målrettet miljøinnsats

2016 har på mange måter vært et godt år for Avfall Sør. Gjennom året har vi videreutviklet våre arbeidsprosesser, produkter og løsninger. Våre dyktige medarbeidere har jobbet hardt og målrettet for å sikre at våre tjenester oppleves som velfungerende og effektive.

Vår verden endrer seg stadig raskere og miljøhensynet kommer stadig høyere på samfunnets agenda. Avfalls- og gjenvinningsbransjen er i rask utvikling og får mye oppmerksomhet som en viktig nøkkel til nye arbeidsplasser og råvaresikkerhet i Europa gjennom sirkulær økonomi. For Avfall Sør er det viktig å ta miljøet på alvor og samtidig sikre at selskapets ressurser forvaltes på en best mulig måte. Vi jobber for å øke bevisstheten rundt miljøriktige løsninger både i selskapet og ikke minst ute blant innbyggerne i våre eierkommuner.

Vår visjon er viktig for vår daglige drift og vår langsiktige planlegging. Vår visjon er «Smarte løsninger for ansvarlig avfallshåndtering». Et viktig element i dette er å sikre en forutsigbar drift, både med tanke på miljømessige konsekvenser og økonomisk styring av selskapet. Vi har et tydelig mål om å sikre en god utvikling av blant annet renovasjonsgebyret. Dette skal vi gjøre ved å ha kontroll på våre kostnader og gjøre smarte, gode og langsiktige valg og investeringer. Resultatet er at vi også gjennom 2016 har klart å holde normalgebyret uendret.

Avfall Sør eies av Kristiansand kommune, Songdalen kommune, Søgne kommune og Vennesla kommune. Eierkommunenes styring av Avfall Sør skjer gjennom generalforsamling, valg av styrerepresentanter og kommunal politisk behandling av viktige forvaltningsvedtak, samt gjennom felles avfallsplan for Avfall Sør og kommunene. Det er også utarbeidet en felles eierskapsmelding som beskriver hva man ønsker med eierskapet i Avfall Sør. Vi i Avfall Sør

er helt avhengig av god støtte fra eierkommunene og jobber bevisst med å skape et godt samarbeidsklima med stor grad av informasjonsflyt mellom eierne og selskapet.

Et av våre viktigste styringsverktøy er Avfallsplanen. Avfallsplanen skal være et styrende dokument både for Avfall Sør og kommunenes arbeid på avfallsområdet. Den konkretiserer ambisjoner, mål og tiltak og er en leveranseavtale mellom Avfall Sør og eierkommunene. Vi har akkurat avsluttet Avfallsplanen for 2013-2016 og vi er stolte over å ha klart å levere gode resultater på de aller fleste områdene. Ny plan for perioden 2017-2020 er klar til å iverksettes og kravene til leveransen fra Avfall Sør høynes ytterligere.

Gjennom 2016 har vi jobbet mye med arbeidsmiljøet og vi kommer til å gjøre ytterligere grep for å kunne støtte våre medarbeidere på best mulig måte gjennom 2017. Vi har et sykefravær som er fallende og som endte på 4,8% totalt i 2016.

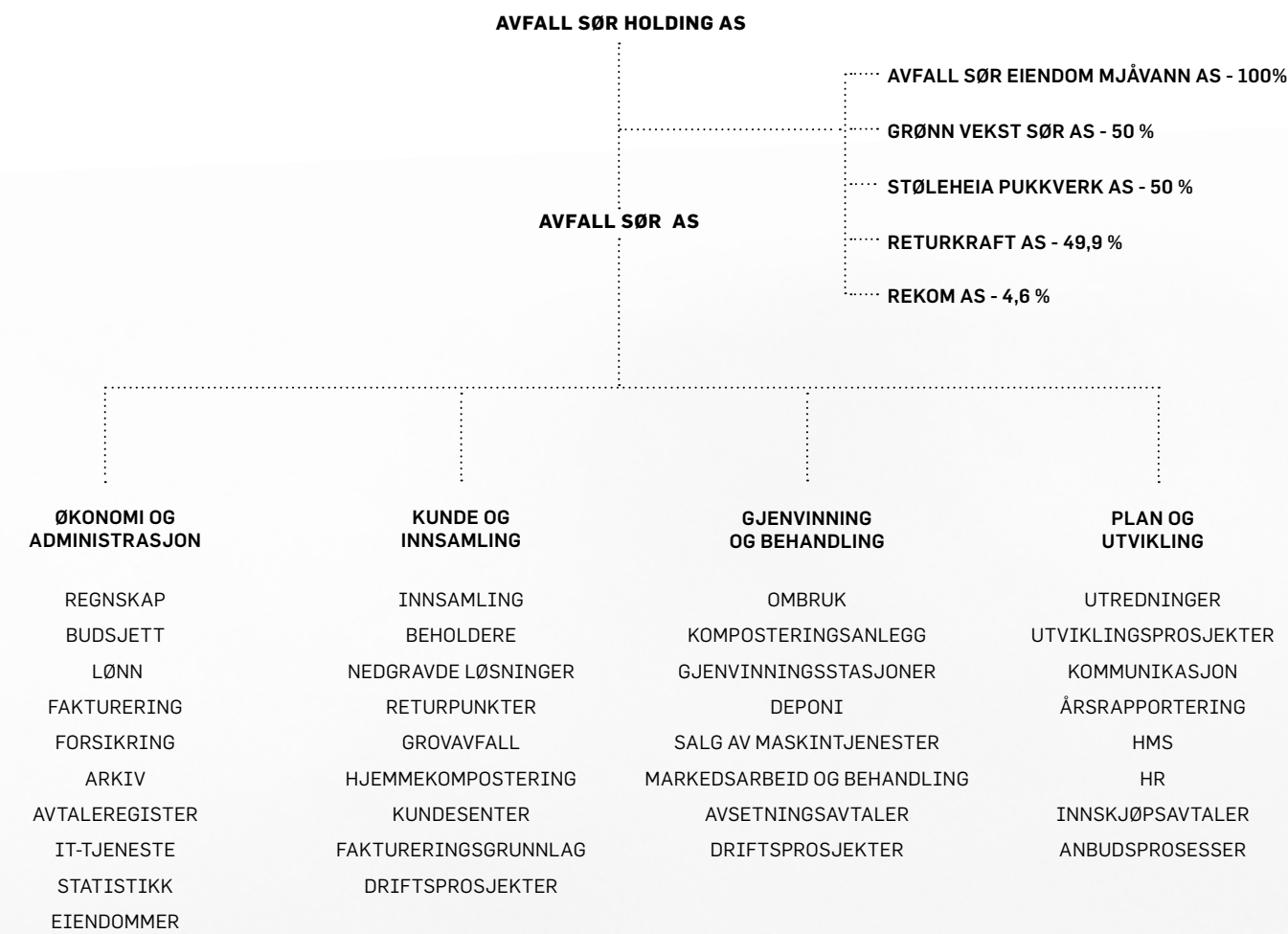
Jeg ønsker å rette en stor takk til våre eiere: Kristiansand kommune, Songdalen kommune, Søgne kommune og Vennesla kommune. Takk for et meget godt samarbeid gjennom 2016.

En stor takk til våre fantastiske medarbeidere som alle gjør en svært viktig jobb for Avfall Sør. Sammen skal vi videreutvikle leveransen til beste for alle innbyggerne i våre eierkommuner.

Hans Georg Høgevoll-Garstad (43) ansettes som ny administrerende direktør for Avfall Sør i desember 2016

Avfall Sør Konsern

Avfall Sør er organisert i en konsernmodell med et morselskap og operativ drift i datterselskapet Avfall Sør AS

Avfall Sør Holding AS

Avfall Sør Holding AS eies av kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla. Selskapet er morselskap i et konsern med datterselskap som driver med renovasjonsvirksomhet for husholdninger og næringsliv, herunder innsamling, mottak, sortering og behandling av avfall.

Eierkommunene har i overkant av 119.000 innbyggere.

Avfall Sør Holdings formål er, enten selv eller gjennom hel- eller deleide selskaper, å drive renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling.

Selskapet har to heleide datterselskap- Avfall Sør AS og Avfall Sør Eiendom Mjøvann AS. Morselskapet har også eierandeler i Grønn Vekst Sør AS (50 %), Støleheia Pukkverk AS (50 %), Returkraft AS (49,9 %) og Rekom AS (4,6 %).

Selskapets styre er generalforsamling for datterselskapet Avfall Sør Eiendom Mjøvann AS.

ANSATTE

Selskapet er et rent holdingselskap og har ingen ansatte. Selskapet leier inn tjenester som administrerende direktør og andre stabs- og støttefunksjoner fra Avfall Sør AS.

ÅRSREGNSKAPET

Årsresultatet for Avfall Sør Holding AS etter skatt er på 24,5 mill. kroner. Selskapet solgte i 2016 Mjøvann

Gjenvinningsanlegg AS og kjøpte selskapet Reme Eiendom Mjøvann AS – senere Avfall Sør Eiendom Mjøvann AS.

Egenkapitalen i selskapet utgjør 95,7 mill. kroner og egenkapitalandelen er på 98,8% . Selskapet har ingen langsiktig gjeld.

Selskapets finansielle stilling og likviditet er tilfredsstillende.

Konsernets årsresultat etter skatt er på 32,8 mill. kroner.

Aksjekapitalen i Returkraft AS på 4,99 mill. kroner er nedskrevet til kr. 0,-.

Som følge av salget av Avfall Sør Bedrift AS i 2015 ble det utbetalt 50 mill. kroner i utbytte til eierne i 2016.

STYRET FOR AVFALL SØR HOLDING AS

OLE PETTER KRABBERØD
STYRETS LEDER

ARILD ERNST BERGE
STYRETS NESTLEDER

SOLVEIG ROBSTAD
STYREMEDLEM

LISE SOLGAARD
STYREMEDLEM

LISBETH ANDERSEN
STYREMEDLEM

ARILD ANDRESEN
STYREMEDLEM

Avfall Sør AS

ANSATTE OG STYRE

Selskapet hadde ved årsskiftet totalt 68 fast ansatte, fordelt på 21 kvinner og 47 menn, inkludert fast deltidsansatte. Dette utgjør 62,3 årsverk. Styret består av 3 kvinner og 3 menn valgt fra eierne, samt ett mannlig og ett kvinnelig styremedlem valgt av de ansatte. Selskapets ledergruppe består av tre menn og to kvinner. Selskapet arbeider løpende gjennom rekruttering og forfremmelser for likestilling mellom kjønnene.

Avfall Sør skal i henhold til blant annet tildelt enerett utføre eierkommunenes forpliktelser i hht. Forurensningslovens §§ 29 og 30.

Avfall Sør skal drives på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Eierkommunene har i tillegg til sine valgte styre-representanter også deltagere i Administrativt utvalg (AU). AU har felles møter med administrasjonen, og har hatt møte- og talerett i styremøtene til Avfall Sør AS og Avfall Sør Holding AS.

I 2016 var det totale sykefraværet 4,8%, hvorav 1,4% var korttidsfravær. Langtidsfraværet har i liten grad sammenheng med forholdene i selskapet.

I 2016 har det ikke vært alvorlige arbeidsulykker i selskapet.

STYRET FOR AVFALL SØR AS

OLE PETTER KRABBERØD
STYRELEDER

ARILD ERNST BERGE
STYRETS NESTLEDER

LISE SOLGAARD
STYREMEDLEM

SOLVEIG ROBSTAD
STYREMEDLEM

LISBETH ANDERSEN
STYREMEDLEM

ARILD ANDRESEN
STYREMEDLEM

GINA HALSEN HJETLAND
STYREMEDLEM
Ansattes representant

RUNE JOHANSEN
STYREMEDLEM
Ansattes representant

ORGANISERING OG FORHOLDET TIL EIERKOMMUNENE

Fra oppstarten av drift på Støleheia Avfallsanlegg i 1996 var hovedaktiviteten i selskapet knyttet til avfallsbehandling og drift av gjenvinningsstasjoner.

Eierkommunene har gjennom tildelt enerett overført alt ansvar for husholdningsrenovasjonen til Avfall Sør AS.

Forvaltningsmessige oppgaver som kontroll og annen myndighetsutøvelse ligger i kommunene. Kommunene fastsetter ved politiske vedtak avfallsplan, renovasjonsforskrift og renovasjonsgebyrer for husholdningene. Selskapet rapporterer ved hvert årsskifte til eierkommunene om status i forhold til gjeldende avfallsplan.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Hovedvirksomheten i selskapet omfatter lovpålagt virksomhet for eierkommunene i henhold til tildelt enerett for husholdningsavfall og slam. Avfallsmengdene i renovasjonsordningen for husholdningsavfall økte med ca 2,2% sammenlignet med 2015 inkludert gjenvinningsstasjonene, returpunkter og hjemmekompostering.

Driftsresultat er på 8,5 mill. kroner før finansposter som samlet utgjør minus 1,5 mill. kroner mot minus 2,1 mill. kroner foregående år.

Selskapets inntekter utgjør 209,7 mill. kroner. Driftsutgifter og finansposter utgjør samlet 202,8 mill. kroner. Driftsresultater på 5,2 mill. kroner etter skatt.

Ved etableringen av regnskapsmessig skille er det i hovedsak lagt til grunn kostnadsfordeling basert på avfallsmengde i ulike deler av virksomheten. Der bruk av avfallsmengde ikke er ansett som relevant eller mulig, er det benyttet samlet omsetning.

Resultatet i den lovpålagte delen av virksomheten hadde i 2016 et regnskapsmessig overskudd på 5,9 mill. kroner. Resultatet i den konkurranseutsatte delen av virksomheten hadde et overskudd på 6,6 mill. kroner før skatt.

Egenkapitalen i selskapet økte med 5,2 mill. kroner og utgjør nå 22,4 mill. kroner. Egenkapitalandelen i selskapet økte fra 7,3% til 10,3% som følge av overskuddet i den konkurranseutsatte delen av virksomheten. Totalkapitalen er på 218,9 mill. kroner.

Ved årsskiftet utgjorde selvkostfondet 16,5 mill. kroner etter et selvkostresultat på 5,6 mill. kroner. Selvkostregnskapet er utarbeidet på grunnlag av at hovedvirksomheten i selskapet gjelder tildelt lovpålagt virksomhet fra eierkommunene.

I tilknytning til deponidriften er selskapet forpliktet til å avsette midler til fremtidig avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia. Selskapets målsetning har vært at avsetningen til etterdrift skal være fullfinansiert på det tidspunkt deponering av avfall avsluttes. Kostnader til videre drift av renseanlegg, miljøkontrollprogram og gassanlegg er ført i driftsregnskapet og belaster ikke etterdriftsavsetningen som pr 31.12.2016 var på 28,2 mill. kroner. Avsetningen har skjedd mot balansen og det ble i 2011 etablert en avtale som medfører at tidligere avsatte

midler i balansen overføres til en bankkonto (etterdriftskonto) som kontrolleres av Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder gjennom en kontopantavtale. I 2016 er det overført 1,0 mill. kr til denne kontoen. Avsetningen på etterdriftsfondet pr 31.12.2015 er vurdert å være tilstrekkelig, og det er derfor ikke avsatt ytterligere midler i 2016.

Selskapets finansielle stilling er tilfredsstillende, og likviditeten var god ved årsskiftet.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets avslutning som har betydning for det avlagte regnskapet.

FINANSIELL RISIKO

Ved overdragelsen av anlegg, utstyr og virksomhet knyttet til den lovpålagte virksomheten ble det inngått en låneavtale med morselskapet på 63,1 mill. kroner med 20 års nedbetalingstid og renteberegning i henhold til gjeldende rente i selvkostregnskapet. I tillegg har selskapet langsiktige lån i Kommunalbanken med flytende rente. Kommunale lånegarantier, selvkostprinsippet, samt avsetning til etterdrift av deponiet på Støleheia, gir også selskapet sikkerhet i forhold til fremtidige forpliktelser. Tildelt enerett og samlingen av lovpålagt renovasjonsvirksomhet for eierkommunene styrker også grunnlaget for videre drift.

ANSKAFFELSER

Det ble i 2016 foretatt anskaffelser i form av anleggsmidler på i alt 6,4 mill. kroner. Anleggsmidlene fordeler seg med 2,2 mill. kroner på bygg og anlegg og 4,2 mill. kroner på mindre maskiner, renovasjonsutstyr, maskiner, inventar og andre driftsmidler.

GJELD

Langsiktig gjeld i Kommunalbanken utgjør kr. 72,5 mill. kroner og lån fra Avfall Sør Holding AS utgjør 30,0 mill. kroner. Renten på lån i Kommunalbanken er flytende, mens renten på lån til Avfall Sør Holding AS følger kalkylerenten som også legges til grunn i selvkostregnskapet.

Strategi og avfallsplan

VISJON

Smarte løsninger for ansvarlig avfallshåndtering

Avfall Sør skal løse sine oppgaver på en økonomisk, ressurs- og miljøriktig god måte. Det innebærer å legge til rette for økt aktivitet oppover i avfallspyramiden, samtidig som kostnadene holdes på et akseptabelt nivå. Konsernstrategien fra 2015 ble i 2016 videre konkretisert hovedsakelig gjennom utarbeidelse og politisk godkjenning av avfallsplan for perioden 2017-2020, samt internt organisasjonsprosjekt og arbeid med forretningsplan for næringsaktiviteten.

Avfallsplanen er et styrende dokument for Avfall Sør og kommunenes arbeid på avfallsområdet. Arbeidet med ny plan pågikk parallelt med oppstart av anbudsprosess for ny innsamlingskontrakt som skal gjelde fra 2018. Dette ga en mulighet for større endringer i tjenestetilbudet. Høy kundetilfredshet og gode tilbakemeldinger fra politikere og administrasjonene i de fire kommunene medførte at det ble foreslått få vesentlige endringer i henteordningen.

I avfallsplanen ble det lagt til grunn at dagens løsninger med ukentlig innsamling av bio- og restavfall med betaling per tømning opprettholdes. Det samme gjelder vederlagsfri levering av alle typer husholdningsavfall på gjenvinningsstasjonene, med dekning av utgiftene over fastgebyret.

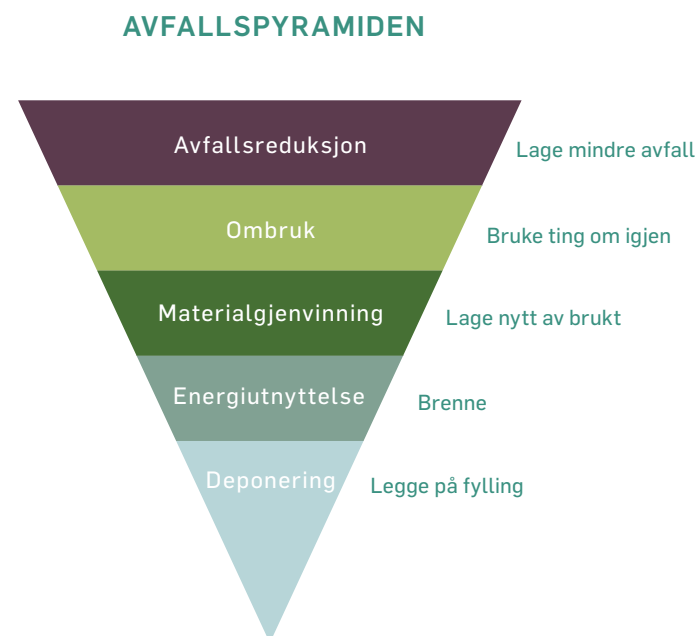
Prioriterte tiltak i avfallsplan 2017 - 2020:

- Ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann
- Henteordning for plastemballasje
- Økt bruk av nedgravde løsninger også i etablerte boligområder
- Styrket kommunikasjon for avfallsreduksjon og bedre sortering
- Kommunal styring av alt husholdningsavfall og økt tilbud om innsamling av grovavfall
- Oppgradering og standardisering av hytterrenovasjon

Konsernstrategien la føringer for prioriteringer og målsettinger i arbeidet med ny avfallsplan. En slik føring er at gjennomsnittsgebyret ikke skal øke mer enn 1,5 % per år i planperioden. Samtidig er det høyt fokus på at materialgjenvinningen må økes, og at tiltak må gjennomføres for å lykkes med det.

Gjennom det interne organisasjonsprosjektet er det jobbet blant annet med forståelse og implementering av de tre verdiene som skal prege Avfall Sør og de ansatte i selskapet:

Respekt - Samarbeid - Kompetanse

Innsamling

GENERELT

2016 var et normalt år når det gjelder Avfall Sørs renovasjonstjenester. Innsamlingen ble gjennomført på en tilfredsstillende måte. Det har særlig vært fokus på å forberede hytterrenovasjon i Vennesla, prosjekt grovavfalls-innsamling, plastinnsamling Flekkerøy, forberede innsamling av kommunalt næringsavfall, ny innsamlingskontrakt og prosjekt nedgravde avfallsløsninger i Posebyen i Kristiansand.

HYTTERENOVASJON

I november vedtok kommunestyret i Vennesla å innføre tvungen hytterrenovasjon i hele kommunen. Antall hytter med renovasjon vil etter dette øke fra ca. 80 til 300. Ordningen med utvidet hytterrenovasjon i Vennesla vil starte 1. juli 2017. Det vil bli etablert mellom 13 og 15 oppsamlingspunkter. Hytterrenovasjonen i Vennesla og Songdalen vil bli tømt på vanlig renovasjonsrute.

GROVAFALLSINNSAMLING

I juni 2016 startet Avfall Sør opp forsøk med innsamling av grovavfall fra husholdningene. Brosjyre ble delt ut til alle abonnenter i de aktuelle områdene, og SMS ble sendt til nye områder. I første runde var det bare deler av Lund som fikk tilbudet, men i andre runde utvidet vi til østre del av Søgne. Pris for henting ble satt til kr 300,- inkl mva for inntil 2 m³. RenoNorden har vært innleid for innhenting av avfallet. Frekvensen var henting hver tredje uke gjennom hele sommeren og høsten.

Fra og med uke 40 utvidet vi med hele Lund og med hele Søgne, samtidig som vi fikk presseoppslag på prøveordningen. Innslag på NRK Sørlandet og Dagsrevyen, samt stor artikkel i Fædrelandsvennen var med å sette fokus på tilbudet.

Det har vært gjennomført 10 hentinger. På Lund var det i gjennomsnitt 4,6 husstander som benyttet ordningen hver

gang. I Søgne var tilsvarende tall 2,5 men økte til ca. 5 da hele Søgne ble tatt med. Omtalen i mediene i uke 40 ga en god effekt umiddelbart. Etter relativt kort tid etter omtalen i mediene, sank interessen igjen.

De 2 viktigste årsakene til den lave interessen antas å være:

- Gratis levering på gjenvinningsstasjonene.
- Folk flest oppfatter kr. 300 per henting som dyrt.

Prøveordningen skal evalueres i 2017.

INNSAMLING AV PLASTEMBALLASJE PÅ FLEKKERØY

I november 2015 ble det startet et prøveprosjekt for innsamling av plastemballasje på Flekkerøy. Alle husstandene (ca. 1200) fikk en rull med plastsekker. Innsamlingen blir gjennomført samme dag som papiret blir samlet inn, men seinere på dagen. Samtidig som med oppstart av prøveprosjektet ble plastbeholderne på returpunktet på Flekkerøya fjernet. I forbindelse med prosjektet ble det informert både i media, husstandsbrochure og via SMS-varslings. Prosjektet har fått meget god mottakelse blant innbyggerne på Flekkerøy.

I 2016 ble det samlet inn totalt 7.368 plastsekker med plastemballasje. Det utgjorde 20,3 tonn plastemballasje fra de 1200 boenhetene, og tilsvarer 5,9 kg per innbygger i 2016 og 16,9 kg per boenhet. Det er en dobling i forhold til mengden som tidligere ble samlet inn på returpunktet, og må anses som vellykket. I tillegg har feilsorteringen vært svært lav.

VELLYKKET PRØVEPROSJEKT
PÅ FLEKKERØY

95%

RIKTIG SORTERT!

KOMMUNALT NÆRINGSAVFALL

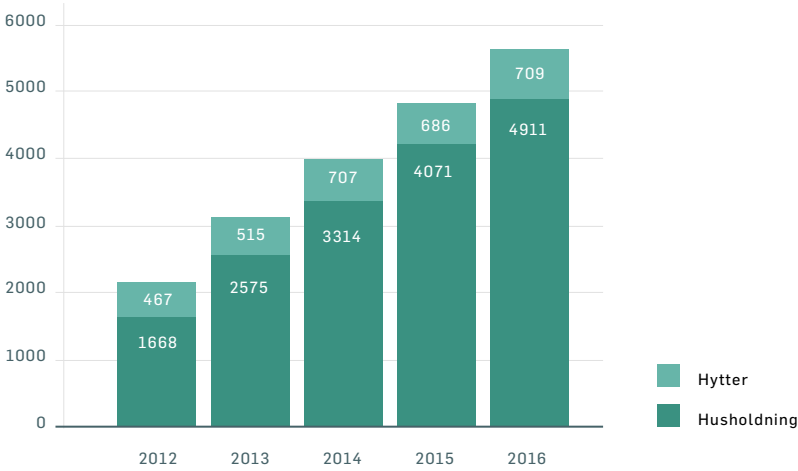
I september og oktober 2016 vedtok eierkommunene å tildele Avfall Sør enerett for innsamling og mottak av kommunalt næringsavfall. Det ble skrevet avtale med alle eierkommunene. Det har vært en betydelig innsats for å være klar til oppstart 1. januar 2017. Det har vært gjennomført anbud på de oppgavene Avfall Sør selv ikke kunne utføre. Adresselister og oversikt av dunker med mer er gjennomgått og oppdatert. Det er brukt mye ressurser på feilrettinger og brikking av dunkene. Alle 120 liters dunker er i tillegg byttet ut med 140 liters dunker.

NEDGRAVDE AVFALLSCONTAINERE

Avfall Sør har høyt fokus på nedgravde avfallsløsninger. Antall containere har økt fra 117 i 2013 til 207 i 2016. Denne økningen vil fortsette. De fleste containerne er låst med elektronisk adgangskontroll.

I figuren under er antall tømminger vist. Fra 2012 til 2016 er antall tømminger økt fra om lag 2000 til nesten 6000 tømminger. Det er forventet at denne økningen vil fortsette.

Tømminger av nedgravde avfallscontainere

Tall for utviklingen av nedgravde avfallscontainere de 4 siste årene.

Antall	2013	2014	2015	2016
Containere – husholdning	104	126	145	189
Containere – hytte	13	13	13	13
Containere – returpunkt	0	2	2	5
Sum containere	117	141	160	207

NEDGRAVDE CONTAINERE I POSEBYEN KRISTIANSAND

I 2016 startet Avfall Sør prosjektet med å plassere ut nedgravde containere i Posebyen i Kristiansand. 50 containere vil bli plassert ut i perioden 2016 til 2018. Interessen både fra Kristiansand kommune og beboerne i Posebyen har vært stor. Driften av de nedgravde containerne i Posebyen har gått meget bra.

Formålet med å tilby en oppgradert og bedre løsning for innbyggerne er både av praktisk og estetisk karakter og med tanke på brannsikring.

TILBAKEMELDINGER FRA ABONNENTENE

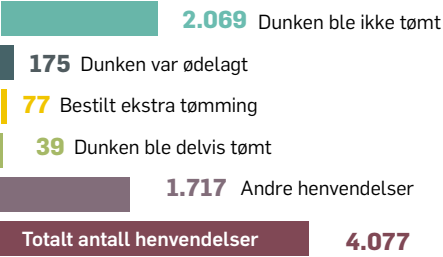
Avfall Sør har i de siste årene arbeidet for å systematisere alle henvendelser fra abonnenter og andre. Vi har utviklet gode systemer for å fange opp klager, kommentarer og annet fra både abonnenter og renovatører.

De fleste tilbakemeldinger kommer gjennom telefonsamtaler, meldinger fra renovatør gjennom Smart sortert systemet, e-post og brev.

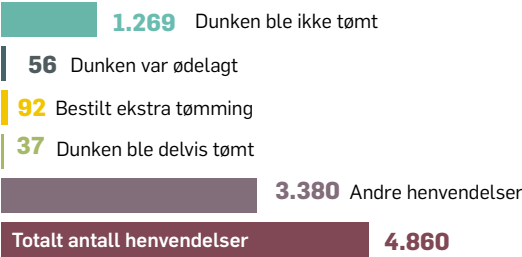
I figuren under er antall henvendelser til kundesenteret i perioden fra 2014 til 2016 vist. Antall henvendelser i 2016 var noe mindre enn året før og ligger nærmere det normale. I 2015 var det svært mange henvendelser om boenheter, etter innføring av ny beregningsmåte for gebyr. Den lengste stolpen "Andre henvendelser" omfatter blant annet spørsmål om tømmekalender, bioposer og boenheter.

HENVENDELSER TIL KUNDESENTERET

2014

2015

2016

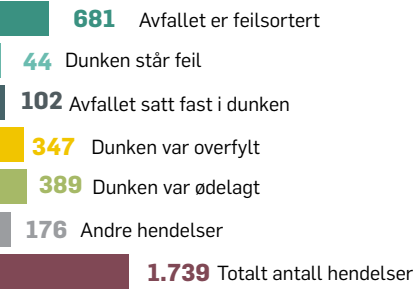
Antall henvendelser om at "Dunken ble ikke tømt " har gått noe opp fra 2015 til 2016, fra 0,072 % i 2015 til 0,085 % i 2016. Dette anses som lavt.

Renovatøren på renovasjonsbilen kan registrere inntil 13 merknader i forbindelse med tømning av en avfallsdunk. I figuren under er de viktigste merknadene for perioden 2014 til 2016 vist.

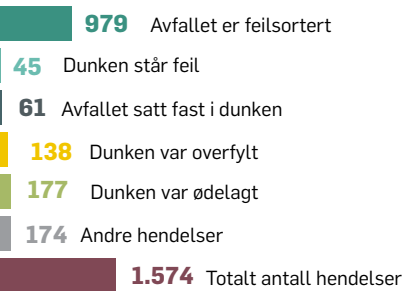
Henvendelser kodet av renovatørene har gått betydelig ned de siste 2 årene. Henvendelser om feilsortering har gått mye ned og henvendelser om overfylte dunker har gått opp. Melding om ødelagt dunk går nedover. Dette skyldes nok at mange ødelagte dunker er byttet ut.

HENDELSER KODET AV RENOVATØR

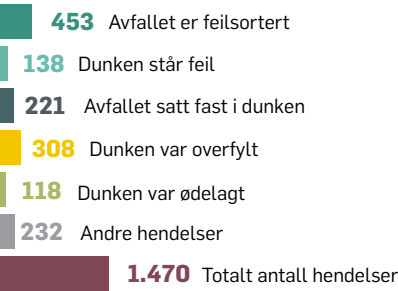
2014

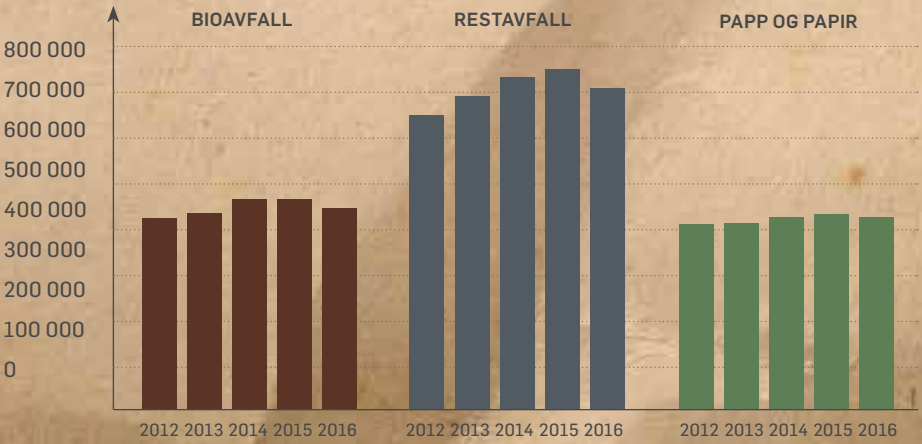
2015

2016

TOTALT ANTALL TØMMINGER PER ÅR - 120 LITERS DUNKER

DET TOTALE ANTALL TØMMINGER AV ALLE DUNKER I 2016 VAR

1.745.713

EN NEDGANG PÅ 2,4% SIDEN 2015

Miljø og samfunn

Avfall Sør er en miljøbedrift som leverer tjenester til innbyggerne i de fire eierkommunene. Tjenestene skal sørge for at det er enkelt å levere avfall, bidra til å forhindre forsøpling, legge til rette for gjenvinning og for god utnyttelse både av energi- og materialressurser.

For Avfall Sør handler samfunnsansvar om å ta sosiale og miljømessige hensyn. Vi skal forvalte selskapets ressurser på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatning av rett og galt. I noen tilfeller vil det bety at selskapet prioriterer økonomiske hensyn lavere enn andre hensyn, utover det lovpålagte. Det er utarbeidet en egen retningslinje som samler interne rutiner tilknyttet samfunnsansvar i selskapet.

ARBEIDSFORHOLD

Internt prioriteres arbeidsmiljø og HMS. Det stilles også krav til dette hos underleverandører. Avfall Sør er IA-bedrift (Inkluderende Arbeidsliv), og ivaretar ansatte og andre som har behov for tilrettelegging. Avfall Sør lager årlig en handlingsplan for oppfølging av bedriftens HMS- og IA-arbeid. Hovedmål for 2016 var «Avfall Sør har et arbeidsmiljø som bidrar til en helsefremmende bedriftskultur.» Det er løpende fokus på forebygging og oppfølging knyttet til sykefravær og tilrettelegging, og i 2016 ble for første gang sykefraværsmålene på under 1,5 % korttidsfravær og totalt fravær under 5 % oppnådd.

Avfall Sør er godkjent lærlingebedrift, og hadde i 2016 to lærlinger i gjenvinningsfaget og én i anleggsmaskinførerfaget. Lærlingene arbeider på gjenvinningsstasjonene og avfallsanlegget, og får blant annet opplæring i kundeservice, håndtering av avfall og farlig avfall samt maskinførerbevis for kjøring av truck og hjullaster.

MILJØ

Avfall Sør er opptatt av miljøriktige løsninger i egen drift og

hos underleverandører. Det utarbeides klimagassregnskap gjennom årlig rapportering til Miljøfyrtårn og det lokale bedriftsnettverket Klimapartnere. Beregningene ivaretar utslipp fra reiser, energiforbruk og drivstoff til egneide kjøretøy. I tillegg er det utslipp knyttet til innsamling av avfall, transport mellom anleggene lokalt, deponier, anleggsmaskiner, samt transport og prosess i forbindelse med energi- og materialgjenvinning. På den andre siden bidrar energi- og materialgjenvinningen til betydelig besparelse i klimagassutslipp, fordi bruken av nye råvarer og tilhørende prosesser reduseres.

FORSØPLING

I forbindelse med strandryddedagen i mai var det gratis innlevering av usortert maritimt avfall på Avfall Sørs gjenvinningsstasjoner. Skoler, barnehager og privatpersoner ble oppfordret til å være med på ryddeaksjonene. Det ble registrert 6 tonn med innsamlet marint avfall på våre gjenvinningsstasjoner i 2016.

Avfall Sør samarbeider med kommunene når det gjelder forurensning, inkludert forsøpling, og deltar i månedlige møter i Kristiansand kommunes forurensningsgruppe.

SAMARBEID OG FOU

Avfall Sør deltar sammen med andre selskaper og myndigheter i faggruppene i Avfall Norge og Avfallsutvalget i KS Bedrift der politikk og praksis i bransjen formes. Avfallsselskapet bidro i 2016 med midler og innsats til utviklingsprosjekter i regi av Avfall Norge, samt med støtte til Utdanningsprogrammet REdu.

MILJØKONTROLL NEDLAGTE DEPONIER

Avfall Sør har ansvaret for oppfølging og miljøkontroll av nedlagte husholdningsdeponier i eierkommunene og utfører oppdrag på to nedlagte industrideponier i Kristiansand

kommune. Miljøkontroll utføres på Repstad og Monan i Søgne, Stokkeland i Songdalen, Breimyr i Vennesla og Holskogen kvern, Holskogen industri, Kongsgårdbukta og Randesund industrifyllplass i Kristiansand. Det tas prøver av sigevann, grunnvann og overvann. Det ble ikke tatt imot noen forurensede sjøbunnsmasser til Strandkantdeponiet i Kongsgårdbukta i 2016.

Høsten 2016 ble det gjennomført undersøkelse av restgassmengden på Holskogen Kvern og på Randesund industrifyllplass. Gassanlegget på Randesund er ikke lenger i drift, mens gassanlegget på Holskogen kvern driftes, selv om gassmengden er svært liten.

UNDERVISNING FOR BARN OG UNGE

I 2016 videreførte vi den samme undervisningen som tidligere, med å tilby besøk på Støleheia Avfallsanlegg for grunnskoleelever.

Temaene som gjennomgås tilfredsstillende læreplanens kompetansemål i naturfag og samfunnsfag. Undervisningen fokuserer på forbruk og avfall, og gir elevene praktisk og konkret informasjon om hvordan en kan leve mest mulig miljøvennlig med tanke på hva vi kjøper og hva vi gjør med avfallet. Mange er ikke klar over hva som skjer med de ulike avfallstypene etter at de er sortert. Elevene blir tatt med på en rundtur på gjenvinningsstasjonen og komposteringsanlegget.

Det er en utfordring at skolene ikke har midler til å betale transport, og nedprioriterer derfor disse besøkene. 63 barn og 54 voksne var i år med på slike besøk. Den store gruppen voksne var i hovedsak personer fra Birkelid, som deltok på dette som en del av norskundervisningen.

4. klasse ved Lunde skole stakk av som vinner av førstepremie i en sorteringskonkurranse i forbindelse med Scenekompaniets besøk til barneskolen høsten 2016.

Gjenvinningsstasjoner

Avfall Sør driver 4 gjenvinningsstasjoner, en i hver eierkommune. Innbyggerne kan bruke stasjonene uavhengig av hvor de bor. Gjenvinningsstasjonene har gode åpningstider, og alle stasjonene har åpent to kvelder i uka. På stasjonene kan våre innbyggere sortere avfall i ca 20 ulike avfallstyper. Alle avfallstypene håndteres videre på en sikker og miljømessig god måte.

Alle stasjonene har brukthall/bruktbu hvor innbyggerne kan sette inn brukbare gjenstander som andre kan ta med seg. I tillegg til å motta avfall selger gjenvinningsstasjonene jord og bark. Sørlandsparken Gjenvinningsstasjon og Mjåvann Gjenvinningsstasjon selger Hagemiks og dekkbark. Hagemiks er en universaljord hvor biokompost (fra matavfall) er en viktig ingrediens. På Støleheia Gjenvinningsstasjon er utvalget større, her tilbys flere typer jord, bark og steinprodukter som pukk og grus. Alle gjenvinningsstasjonene laster salgsvarene i kundenes tilhenger.

NY GJENVINNINGSTASJON PÅ MJÅVANN

Gjenvinningsstasjonen på Mjåvann er samlokalisert med Franzefoss Gjenvinning (tidligere Avfall Sør Bedrift). I starten av 2016 ble det tydelig at anlegget ikke er stort nok til videre utvikling for begge aktørene. Avfall Sør startet da arbeidet med planlegging av ny gjenvinningsstasjon på ny tomt på Mjåvann (kjøpt av Reme Eiendom Mjåvann AS). Høsten ble brukt til valg av konsulent og utarbeidelse av konkurransegrunnlag for grunn og bygninger.

Fra vektbua ved Sørlandsparken gjenvinningsstasjon

Mjåvann Sørlandsparken Støleheia Høllen Vest

ÅPENT 6 AV 7 DAGER

64 timer per uke

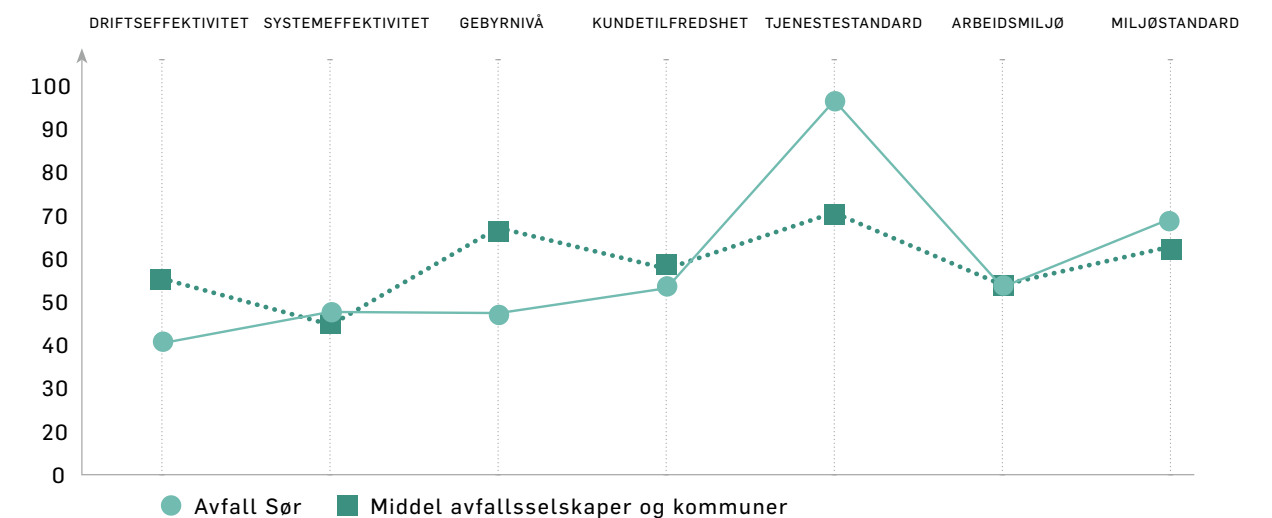
Benchmarking 2016

Renovasjonsbenchmarking (RBM) for 2015 ble gjennomført og rapportert i 2016. I RBM sammenliknes resultater fra flere renovasjonsvirksomheter for å måle prestasjonsnivået. For 2015 deltok 21 kommuner og renovasjonsselskap. Disse representerer om lag halve Norges befolkning.

Resultater

Figuren under viser Avfall Sør sine prestasjoner på de 7 resultatområdene.

Samlet prestasjonsnivå var bedret siden forrige undersøkelse (2013). Dette skyldes bedret score for tjenestestandard og driftseffektivitet. Ellers er det små endringer siden forrige undersøkelse. Avfall Sør var blant de med høyest score på tjenestestandard. På miljøstandard, arbeidsmiljø og systemeffektivitet ligger vi nær middel. Avfall Sør scorer fortsatt under middel på gebyrnivå, og det betyr at selskapet har et høyt renovasjonsgebyr sammenlignet med andre.

Støleheia Avfallsanlegg

– BEHANDLING

KOMPOSTERINGSANLEGG

Komposteringsanlegget på Støleheia tar i mot kildesortert bioavfall fra husholdninger og næringsliv. Anlegget komposterer også avløpsslam fra renseanlegg i regionen samt fra Grønnavika renseanlegg i Mandal og Saulekilen i Arendal. I tillegg komposteres gjødsel og strø fra hestehold/dyrehold.

I tilknytning til komposteringsanlegget er det etablert et septikavvanningsanlegg. Dette anlegget avvanner septik fra Songdalen, Søgne og Vennesla kommune. Avvannet septik komposteres sammen med annet avløpsslam i komposteringsanlegget.

Mengdene inn til komposteringsanlegget har økt betraktelig i 2016. Hovedårsak er ombygging av Odderøya Renseanlegg, noe som har medført økt aktivitet på anlegget. I 2016 ble det gjennomført omfattende vedlikeholdsarbeid på komposteringsanlegget. Septikavvanningsanlegget var tidligere bygget under tak med åpninger på sidene og hadde utfordringer med frost. For å få en mer sikker drift tidlig vår og sen høst ble hele septikavvanningsanlegget bygget inne. Det ble også utført et omfattende vedlikeholdsarbeid på ettermodningshallen med utskifting av tak- og veggplater og sandblåsing av reisverk.

AVSETNING AV KOMPOST TIL LANDBRUK

I 2016 inngikk Avfall Sør avtale med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) om bistand til rådgiving og grunnlagsarbeid knyttet til avsetning av biokompost og landbrukskompost til landbruket. NLR bistår Avfall Sør med søknadsprosesser, meldinger om spredning av slamkompost, faglige råd mm.

DEPONI

Avfall som legges på deponi er avfall som uorganisk industriavfall, betong/porselen/keramikk, asbest, ristgods fra renseanlegg og forurensset jord. Det vil si hovedsaklig

avfallstyper som ikke kan materialgjenvinnes eller energigjenvinnes.

I 2016 ble det deponert større mengder forurensset masse fra Kongsgårdbukta i Kristiansand. Dette var masser fra et nedlagt deponi som ble gravd opp pga. utvikling av havneområde.

KJØP AV SAND

Torget i Kristiansand har i løpet av 2016 blitt gravd opp for etablering av parkeringsanlegg. I den forbindelse har Avfall Sør kjøpt 7000 tonn sand som på sikt skal brukes i jordproduksjon.

UTVIDELSE AV AREAL

Areal for mellomlagring av masser er videreutviklet i løpet av året. I dette ligger avgravning, sprengning, planering og delvis asfaltering. Arealet er tatt i bruk til mellomlagring av hageparkavfall og sand.

SLAGGSORTERING FOR RETURKRAFT

Avfall Sør står for uttransport og sortering av aske fra energigjenvinningsanlegget til Returkraft på Langemyr. Asken kjøres til Støleheia for mellomlagring. Det danske firmaet Jørgen Rasmussen Gruppen (JRG) kommer to ganger i året til Støleheia for å sortere ut metall fra asken med mobilt sorteringsutstyr. Det ikke-magnetiske metallet avsettes av JRG, mens Avfall Sør avsetter det magnetiske metallet gjennom Stena Recycling. Den sorterte asken deponeres på Støleheia.

OMEMBALLERING AV FARLIG AVFALL

Avfall Sør omemballerer farlig avfall med mottakskontroll, omemballering, samdeklarerer og videre forsendelse til Returkraft. I 2016 gjennomførte Returkraft et anbud på jobben som Avfall Sør vant.

HUGGING AV TREAVFALL OG HAGE-PARKAVFALL

Hugget treavfall (flis) fra husholdningene avsettes lokalt til energigjenvinning hos Returkraft, mens flis fra næringslivet avsettes til energigjenvinningsanlegg i utland. I 2016 ble det kjørt ut flere båter med flis til Nederland og Sverige.

Alt treavfall fra husholdninger og næringslivet som leveres på våre anlegg bearbeides av egen maskinpark. I tillegg til egen huggeaktivitet, tas det også oppdrag for andre selskap. I 2016 ble det hugget og siktet trevirke/bark hos alle sagbrukene til Bergene Holm.

Støleheia Avfallsanlegg

– YTRE MILJØ

UTSLIPP TIL VANN

Alt vann fra asfalterte arealer på Støleheia Avfallsanlegg samles opp og føres til et internt renseanlegg sammen med sigevann fra deponiet. Renseanlegget ble i 2016 tilført 143 532 m³ sigevann og 82 555 m³ spillvann. Renseanlegget består av to trinn, først en luftet lagune, deretter et sedimenteringsbasseng. Etter opphold i sedimenteringsbassenget slippes vannet i lukket rør til Otraledningen, som slipper ut rensset avløpsvann på 60 m dyp i Kristiansandsfjorden. Det ble i 2016 sluppet på 243 751 m³ avløpsvann til Otraledningen, en reduksjon på 28 % fra 2015.

Utslippene i 2016 er lavere enn utslippene i 2015 for alle forbindelser. Som tidligere er det bidrag fra spillvann som betyr mest for tilførselene av de ulike forbindelsene til renseanlegget. Renseanlegget har fungert meget godt i 2016, og beregnet renseeffekt er svært høy for de fleste forbindelser.

I en grunnvannsbrønn nedstrøms avfallsanlegget er det avvikende målinger mot slutten av 2016. Det er imidlertid ingen klare tegn til inntrenging av sigevann. I Lolandsbekken nærmest avfallsanlegget nedstrøms er det også indikasjoner på en viss påvirkning fra aktiviteter på avfallsanlegget. Det er forhøyede verdier av blant annet fosfor mot slutten av året. De forhøyede verdiene øverst i bekken skyldes med

stor sannsynlighet avrenning fra veiarealer og andre flater inne på avfallsanlegget.

TØMMING AV SEDIMENTERINGSBASSENGET

I forbindelse med den årlige miljøkontrollrapporteringen i 2015 ble det besluttet å fjerne bunnslammet i sedimenteringsbassenget til renseanlegget. Slammet ble fjernet ved bruk av sugebiler 4 dager i august. Slammet var 80 cm på det dypeste. Slammet ble basiskarakterisert og deponert på eget deponi.

UTSLIPP TIL LUFT FRA KOMPOSTERINGSANLEGGET

Luft fra komposteringsanlegget på Støleheia renses i et lukket luftrenseanlegg (biofilter) med varmegjenvinning. Den årlige luktmålingen viste at kun 2 av 3 parallelle målinger var innenfor kravet i tillatelsen. Det ble derfor bestemt å bytte ut biofilteret, noe som skal gjennomføres på forsommeren 2017.

UTSLIPP TIL LUFT FRA DEPONI

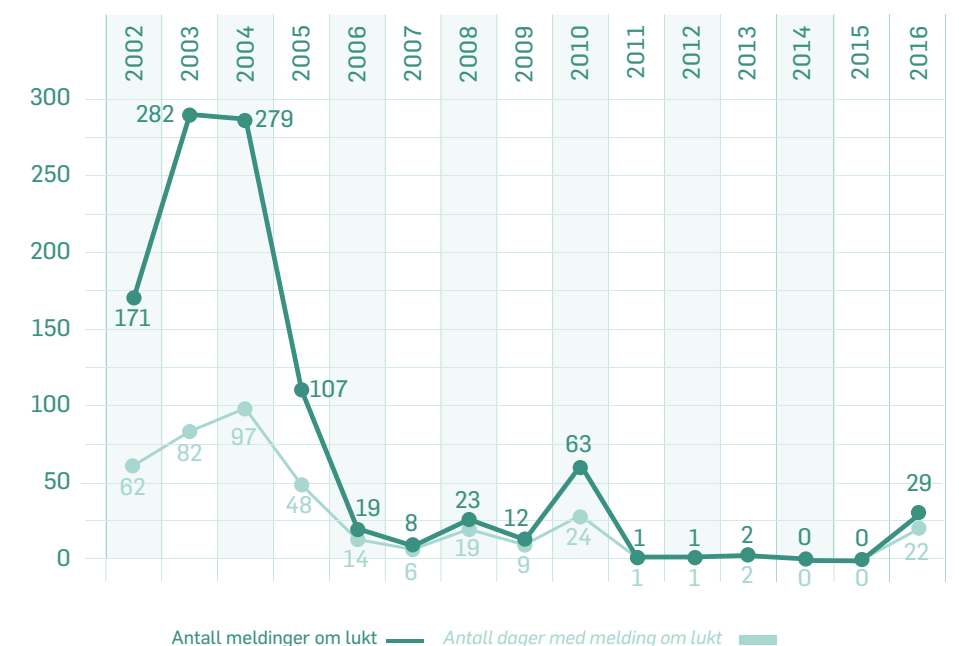
I 2016 ble det samlet opp 356 352 Nm³ deponigass, som i snitt inneholdt 33,3 % metan. Gassmengden og metaninnholdet er betraktelig redusert de senere årene. Hovedårsaken er forbudet mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall som kom i 2009/2010. Tidligere er metangassen benyttet som brensel i en gassmotor. Deponiet

produserer nå så lite metangass at motoren ikke kan kjøres. All deponigass ble faklet i 2016.

MELDINGER OM LUKT

Alle meldinger om lukt registreres. Hovedårsaken til lukt har historisk vært deponering av avfall. Da deponering av biologisk nedbrytbart avfall sluttet i 2010 og etablering av gassbrønner var avsluttet var det en markant nedgang i antall meldinger om lukt.

I 2016 ble det mottatt noen flere meldinger om lukt enn foregående år. De fleste meldingene kommer fra samme boligområde. Det er ikke gjort større endringer i driften det siste året som skulle tilsi økt lukt fra anlegget, men luktmeldingene følges opp videre.

Avfallsstatistikk

Hver innbygger kastet totalt husholdningsavfall i 2016:

550 kg

Økning på 8 kg siden 2015

UTVIKLING AV AVFALLSMENGDER PER INNBYGGER

Avfallsstatistikken for 2016 viser at hver innbygger i Kristiansandsregionen kastet 550 kilo avfall mot 542 i 2015. Dette er over 100 kilo høyere enn landsgjennomsnittet. Vederlagsfri levering på fire spredte gjenvinningsstasjoner og med tilsammen 64 timers åpningstid i uka bidrar til høy standard og gode tjenester for innbyggerne.

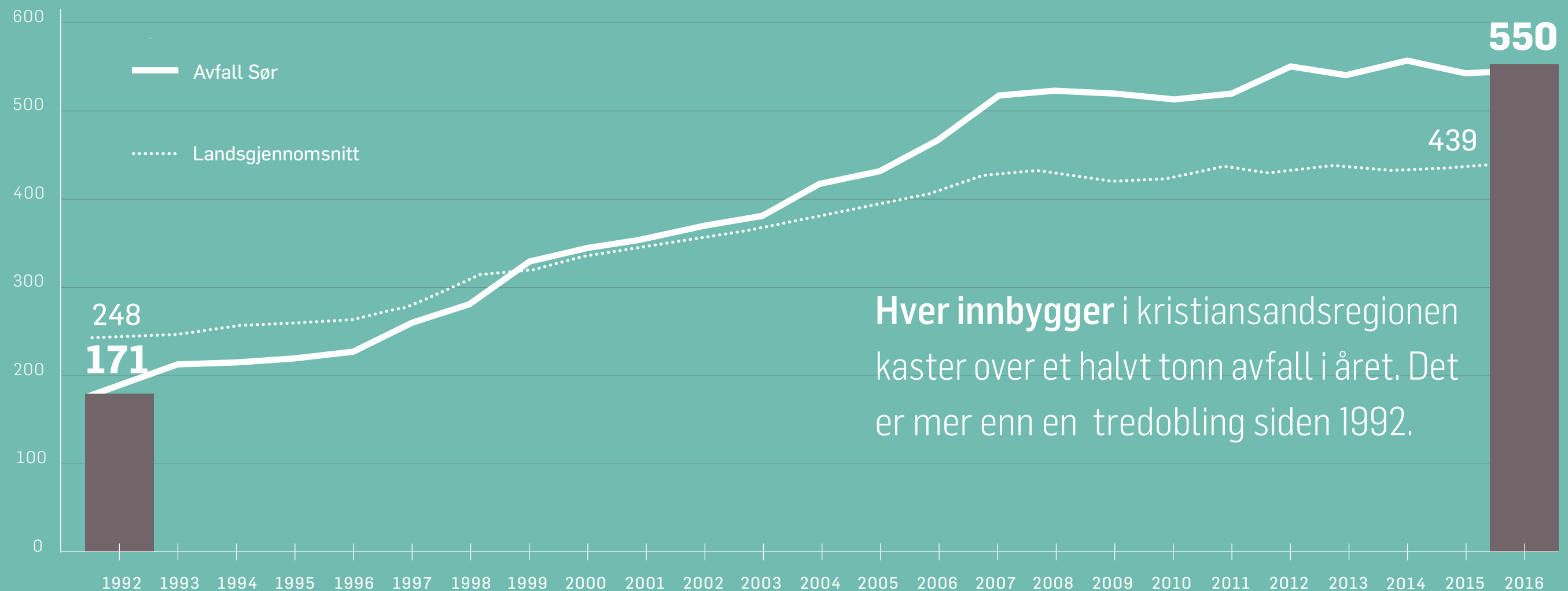
KLÆR, SKO OG TING TIL OMBRUK REGNES IKKE SOM AVFALL

Avfall Sør samler inn tekstiler og sko på returpunkter og gjenvinningsstasjoner samt brukbare ting til ombruk på gjenvinningstasjonene. Fra og med 2011 regnes ikke dette som avfall etter Statistisk Sentralbyrås definisjon. Den totale innsamlede mengde til ombruk utgjorde i 2016 tilsammen 10 kilo per innbygger.

Hver innbygger leverte klær, sko og ting til ombruk:

10 kg

Økning på 4 kg siden 2015

Hver innbygger i kristiansandsregionen kaster over et halvt tonn avfall i året. Det er mer enn en tredobling siden 1992.

Fordeling av mengde husholdningsavfall som hver innbygger kastet i 2016

	Tonn totalt	Kilo per innb.	Type behandling	Leveres til	Blir til
Avfall fra husholdningen					
Bioavfall (mat- og hageavfall)	6 464	54	Kompostering	Støleheia Avfallsanlegg	Kompost
Papir, papp og drikkekartong	6 793	56	Materialgjenvinning	Norsk Gjenvinning	Avispapir/emballasje
Glass- og metallemballasje	1 064	9	Materialgjenvinning	Syklus	Diverse produkter
Plastemballasje	496	4	Materialgjenvinning	Grønt Punkt Norge	Plastprodukter
Hageavfall	3 932	33	Kompostering	Støleheia Avfallsanlegg	Kompost og jordprodukter
Treavfall (rent og blandet)	11 420	95	Kompostering (rent) og energigjenvinning (blandet)	Støleheia og Returkraft	Strukturmateriale, strøm/fjernvarme
Metaller	2 695	22	Materialgjenvinning	Stena Recycling	Metaller
Dekk	168	1	Materialgjenvinning	Dekkretur	Diverse produkter
Gips	720	6	Deponi	Støleheia Avfallsanlegg	Gravd ned på deponi
Elektroavfall	1 481	12	Materialgjenvinning	ERP (Revac) og Stena Recycling (Renas)	Metaller, strøm/fjernvarme, diverse
Farlig avfall	1 940	16	Materialgjenvinning og energigjenvinning	Returkraft og Stena Recycling	Strøm/fjernvarme, diverse produkter
Betong, murstein, keramikk	4 116	34	Deponi	Støleheia Avfallsanlegg	Gravd ned på deponi
Restavfall	25 061	208	Energigjenvinning	Returkraft	Strøm/fjernvarme
Sum:	66 350	550			
Annet fra husholdningen					
– regnes ikke som avfall					
Tekstiler og sko	507	4	Ombruk/materialgjenv.	UFF Norge/Fretex	Klær og tekstiler
Ting til ombruk (estimert mengde)	664	6	Ombruk	Hentes av innbyggerne	Forlenget levetid
Sum:	1 171	10			

Avfallstyper og avfallsmottak

Hvor avfallet per innbygger havner på vei til resirkulering

Dunkrenovasjon eller nedgravd container

43 %
236 kg

Bioavfall
Hjemme-kompostering
Papp og papir
Drikkekartong
Restavfall

Vi henter:

Gjenvinningsstasjoner

55 %
303 kg

Papp
Plast-emballasje
Glass- og metallemballasje
Hage-/parkavfall
Treavfall
Metall
Dekk
Elektronikk
Næringsselektro
Hvitevarer
Kuldemøbler
Farlig avfall
Restavfall
Betong, murstein, keramikk
Asbest
Gips

Du bringer:

Til 4 gjenvinningsstasjoner

Returpunkter

2 %
11 kg

Glass- og metallemballasje
Plastemballasje

Til 70 returpunkter

Avfall Sør AS Avfallsmengder 2015>2016 (tonn)

	2015	2016	Endring tonn	Endring %
TIL KOMPOSTERINGSANLEGGET				
Bioavfall	8 637	9 085	448	5,2 %
Avløpsslam	16 458	20 606	4 148	25,2 %
Annet	335	311	-24	-7,1 %
Sum til kompostering	25 430	30 002	4 572	18,0 %

SEPTIK				
Septik - til avvanning	3 741	5 526	1 785	47,7 %
Sum	3 741	5 526	1 785	47,7 %

TIL ANNEN MATERIALGJENVINNING				
Hage/parkavfall til kompost/struktur	5 044	4 513	-531	-10,5 %
Hjemmekompostering	224	226	2	0,9 %
Rent tre til struktur	1 090	885	-205	-18,8 %
Annet avfall fra gjenvinningsstasjonene	6 228	6 375	147	2,4 %
Glass- og metallemballasje og plastemballasje	1 095	1 292	197	18,0 %
Papir, papp og drikkekartonger	5 384	5 237	-147	-2,7 %
Annet avfall fra næring (Støleheia)	2 095	125	-1 970	-94,0 %
Sum til materialgjenvinning	21 160	18 653	-2 507	-11,8 %

TIL ENERGIUTNYTTELSE				
Restavfall grå dunk og hytterrenovasjon	16 705	16 831	126	0,8 %
Restavfall gjenvinningsstasjonene	8 507	8 231	-276	-3,2 %
Treavfall - blandet	11 328	13 447	2 119	18,7 %
Treavfall - trykkimpregnert	1 590	1 568	-22	-1,4 %
Farlig avfall	198	182	-16	-8,0 %
Sum til energiutnyttelse	38 327	40 259	1 931	5,0 %

TIL DEPONI				
Ristgods fra renseanlegg m.v	636	191	-445	-69,9 %
Forurensede masser	18 951	32 504	13 553	71,5 %
Celledeponert avfall	19 525	37 949	18 424	94,4 %
Sum avfall til deponi	39 112	70 644	31 532	80,6 %
TOTALT*	128 804	165 028	36 224	28,1 %

*Mengdene omfatter husholdnings- og næringsavfall håndtert av Avfall Sør.

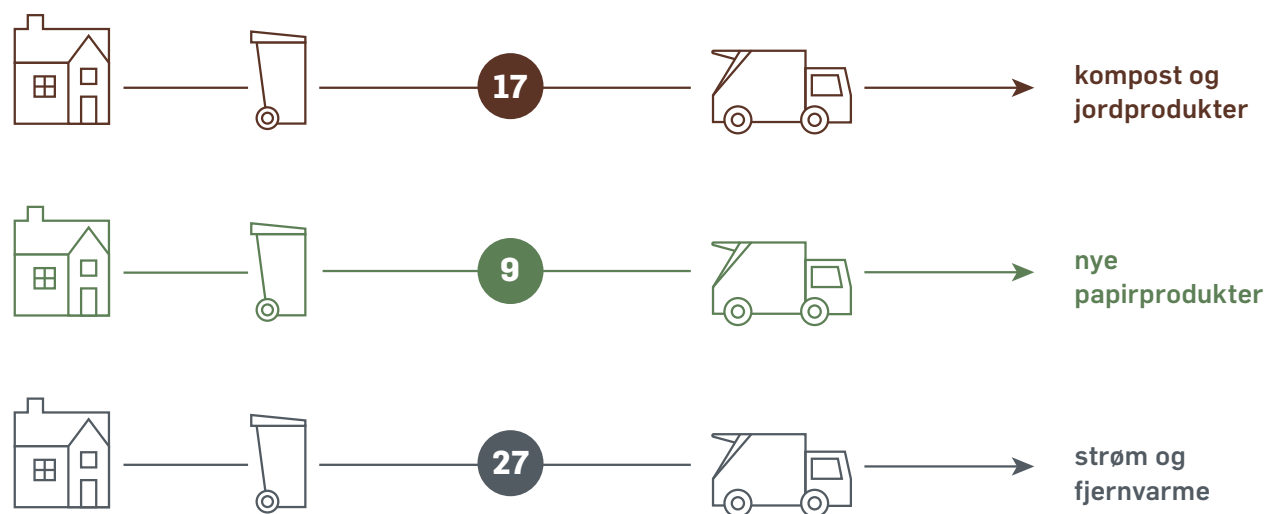
Andre mengder håndtert				
SLAGG TIL METALLSORTERING				
Av denne mengden utsorteres cirka 10% metaller.	25 528	24 556	-972	-3,8 %
OMBRUK				
Tekstiler og sko fra returpunkter og gjenvinningsstasjoner	471	507	36	7,6 %
Ting til brukthall	600	664	64	10,6 %
	1 071	1 171		

Renovasjonsgebyret

Årsgebyr for et normalabonnement er i 2016 på 3.925,- kroner (inklusive moms). Gebyret dekker innsamling og behandling av avfall som hentes og bringes.

HENTES HJEMME:

-Vi leverer ut 2 ruller med til sammen 200 bioposer
-Vi kommer hjem til husholdningene, én gang i uka, og tømmer brune og grå dunker som er plassert ut med gul pil pekende mot vei. Tilsvarende tømmer vi grønn dunk hver 4. uke. Vi tar avfallet med oss, og sørger for at det får en miljøriktig behandling. I 2016 plasserte en husholdning med 3 x 120 liters dunker i gjennomsnitt ut sine dunker til tømming følgende antall ganger:

BRINGES TIL RETURPUNKT OG GJENVINNINGSTASJON:

-I tillegg kan husholdningene kjøre til 70 returpunkter og 4 gjenvinningsstasjoner og levere så mye avfall man har behov for uten å betale noe ekstra for det. Gjenvinningsstasjonene har åpent seks dager i uken – totalt 64 timer.

Renovasjonsgebyret i Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner er bygd opp med en fast- og en variabel pris.

NORMALGEBYR

3.925

GJENNOMSNITTSGEBYR

3.500

Hendelser i 2016

JANUAR

Avfall Sør offentliggjør funn fra undersøkelse av husholdningsavfall fra 700 husstander i Kristiansands-regionen i 2015. Årlig kaster hver innbygger i snitt 96 kilo bioavfall (mat- og hageavfall). Rundt halvparten av matavfallet kastes ikke i brun dunk.

FEBRUAR

Olav Ytre-Eide fra Kristiansand vinner 10 000 kroner i Returkartonglotteriet.

Oppslag i Fædrelandsvennen: Gjenvinningsstasjonene mottar jevnlig ammunisjon, fenghetter, dynamitt, krutt og fyrverkeri. Slikt sprengstoff skal leveres til politiet.

MARS

Viktige signaler fra politikerne i eierkommunene tas med i arbeidet med ny avfallsplan.

Intern kick-off for ny konsernstrategi, med fokus på verdiene Respekt –Samarbeid –Kompetanse.

APRIL

Søkelys på forsøpling: I påska ble et stort lass søppel plassert utenfor Sørlandsparken gjenvinningsstasjon.

Spørreundersøkelse blant innbyggerne i forbindelse med avfallsplanen. Her ved gjenvinningsstasjonen i Høllen Vest.

MAI

Julie Tveiten Borø fra Kristiansand vinner 10 000 kroner i Returkartonglotteriet. Moren vant i 2014!

Plan for nedgravd avfallsøsning i Posebyen sendes til høring som nabovarsel. 12 avfallspunkter skal på plass.

SEPTEMBER

Studenter sorterer avfall dårlig. Avfall Sør tilbyr gratis kjøkkenutstyr fra brukthallene på UiAs miljødag, og informerer om sortering og matavfall.

I løpet av 4 timer ble 33 tonn avfall levert til mobil gjenvinningsstasjon på Finsland i Songdalen.

JUNI

Entreprenør Kaspar Strømme bruker Glasopor til veibygging på Flekkerøy. Glasopor lages av resirkulert glassemballasje og veier 10 % av steinmasse. Mengde medgått på Flekkerøy tilsvarer om lag halvparten av glassemballasjen kristiansandere årlig leverer til gjenvinning.

Avfall Sør deltar med ombruksverksted på Grønt senter i anledning verdens miljødag.

OKTOBER

Prøveprosjekt med innsamling av grovavfall i Søgne og Lund i Kristiansand: Inntil to kubikkmeter avfall kan hentes for kr. 300. Innsamlingen gjelder gjenstander som ikke får plass i vanlige dunker. Henting hver tredje uke.

JULI

Avfall Sør mottar svartelistede planter som sendes til returkraft for destruksjon. Svartelistede planter sprer seg aggressivt og fortrenger naturlig vegetasjon. Eksempler: Rynkerose, hagelupin, blankmispel, høstberberis og fagerfredløs.

NOVEMBER

Det første nedgravde avfallspunktet i bruk i Posebyen. Låseordning begrenser bruk til kun beboere med tilgang. Innkast for glass- og metallemballasje er åpent for alle.

Prøveprosjekt på Flekkerøy har gitt mer enn 20 tonn riktig sortert plastemballasje!

AUGUST

Avfall Sør engasjerer Scenekompaniet til besøk på samtlige barneskoler i Kristiansandsregionen. Tema er forbruk, energibruk og gjenbruk.

Torgeir Øverås Moland fra Kristiansand vinner 10 000 kroner i Returkartonglotteriet.

DESEMBER

Hans Georg Høgevoll-Garstad sier ja til å bli administrerende direktør i Avfall Sør.

Årets julegave går til kampanje for nedleggelse av verdens 50 største søppelfyllinger.

Avfall Sørs sykefraværs mål nås i 2016. Korttidsfraværet endte på 1,4 % og totalt fravær på 4,8 %.

Datter- og deleide selskaper

Avfall Sør Eiendom Mjøvann AS

– Et heleid eiendomsselskap i Avfall Sør konsernet

Selskapets formål er å eie, drifte og videreutvikle eiendommen Mjøvannsvegen 46. Eiendommen ligger på Mjøvann Industriområde i Songdalen kommune, og har et samlet tomteareal på ca. 36 mål. Selskapet eier også Mjøvann Invest AS.

Selskapet har leieinntekter på utleie av arealer, kontorer og lagerbygg.

Omsetningen i selskapet utgjør 2,9 mill. kroner, og selskapets årsresultat viser et overskudd på 1,9 mill. kroner. Likviditeten

i selskapet er tilfredsstillende, og egenkapitalandelen er på 9,3%. Totalkapitalen i selskapet er 14,6 millioner kroner. Styret og daglig leder er tilfreds med selskapets utvikling. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapet sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Avfall Sør Holding AS kjøpte selskapet sommeren 2016. Selskapet har ingen ansatte – daglig leder leies fra Avfall Sør AS.

Grønn Vekst Sør AS

– Avsetning av kompost og jordprodukter

Matavfall, slam og hage-parkavfall blir omdannet til god næringsrik kompost på Støleheia Avfallsanlegg. Komposttypene omsettes i markedet, men en stor andel brukes også til å lage jordblandinger av høy kvalitet.

Avfall Sør Holding AS er 50 % deleier i Grønn Vekst Sør AS, som omsetter jordprodukter fra Støleheia. I tillegg har Grønn Vekst Sør utsalgssted i Studedalen øst for Kristiansand. Noen av produktene kan også kjøpes på våre gjenvinningsstasjoner i Sørlandsparken, Mjøvann og på Støleheia.

Grønn Vekst bruker ikke industrielt utvunnet torv i jordblandingen, for ikke å støtte opp under en produksjonsmetode som ødelegger en verdifull naturressurs som torvmyr. Istedenfor tilbyr Grønn Vekst kretslopsbaserte og miljøvennlige jordprodukter av høy kvalitet.

Allerede i 2003 lanserte Grønn Vekst Sør miljøvennlige og

alternative produkter i Norge, nemlig Proff-Jord og Bio-Tak. Etter dette er resten av produktporteføljen til Grønn Vekst Sør forblitt torvfri.

Grønn Vekst Sør leverte i 2016 kvalitetsjord og bark til kunder fra Arendal i øst til Stavanger i vest. Flere tusen tonn jord og bark gikk til private hager, hyttetak, entreprenører, anleggsgartnere og offentlige bygg. Et eksempel er levering av store mengder jord til NO1 Campus, en datalagringspark Bulk Infrastructure bygger på Støleheia.

For mer informasjon om salg av jordprodukter, kompost og bark fra Grønn Vekst Sør AS, se hjemmesiden:

www.grønnvekst.no

Støleheia Pukkverk AS

– Produksjon og salg på Støleheia

Avfall Sør Holding AS eier og driver Støleheia Pukkverk sammen med TT Anlegg. Her produseres og selges subbus, maskingrus, pukk, grovknust masse og knust asfalt. Pukkverket drives i et område på Støleheia Avfallsanlegg som planlegges til fremtidig deponi når nåværende deponi er fullt rundt 2035.

I 2016 ble det levert store mengder grus og pukkprodukter til N01 Campus, en datalagringsparken som bygges på Støleheia.

Returkraft

– Produksjon av strøm og fjernvarme

DRIFT OG MILJØ

Anlegget på Langemyr har nå vært i drift i over 6 år, og anlegget fortsetter å ha en driftstid som er mer enn det er designet for. I 2016 var anlegget i drift i 8263 timer, mot de 8000 det er designet for.

Energiutnyttelsesgraden for anlegget ble på 56% mot 52% året før. Det virker positivt at det stadig leveres mer fjernvarme, mens en stor stans i el-turbinen på grunn av en planlagt kontroll trekker noe ned.

Den høye driftsstabiliteten gir positive ringvirkninger i forhold til kunder og leverandører, i forhold til økte inntekter fra energisalg.

Utslippene til luft er lavere enn hva som er vanlig i forhold til sammenlignbare anlegg. Avhengig av hva som måles er tallene fra knapt målbare til maksimum 15% av tillatte mengder.

ØKONOMI

I forbindelse med en rutinemessig gjennomgang av Returkraft sine rentesikringsavtaler, ble det høsten 2016

avdekket at en rekke av disse ikke fylte kravene til kvalifiserte sikringsinstrumenter. Den negative markedsverdien av disse avtalene er nå tatt inn i balansen som en gjeldspost.

Returkraft hadde en resultatforbedring i 2016 ved at regnskapet ved årsslutt viste et overskudd på 22,4 MNOK. Selvkostfondet ble godskrevet med 25,3 MNOK. Dette skyldes dels en vellykket satsing på spesialfraksjoner til forbrenning, samt et nye regnskapsprinsipper som ble gjort gledende i løpet av året.

The background features a series of diagonal stripes in various shades of teal, blue, and yellow. Some stripes contain textures: a blue-painted wooden plank pattern, a dark blue diamond-shaped metal plate pattern, a light yellow wooden plank pattern, and a green leaf pattern with water droplets. The stripes are set against a white background.

Åsregnskap og noter Avfall Sør AS

Avfall Sør AS

Resultatregnskap

DRIFTSINTEKTER	Note	2016	2015
Salgsinntekt		194 402 003	186 149 018
Annen driftsinntekt		15 336 589	21 419 042
Sum driftsinntekter	1, 2, 3	209 738 591	207 568 060
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnad		92 136 812	87 457 986
Lønnskostnad	5	48 193 045	45 812 726
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	8	13 599 939	13 768 639
Annen driftskostnad	5	47 351 154	44 001 710
Sum driftskostnader		201 280 951	191 041 061
DRIFTSRESULTAT		8 457 640	16 526 999
FINANSPOSTER			
Annen renteinntekt		805 317	757 515
Rentekostnad til foretak i samme konsern		814 253	1 016 000
Annen rentekostnad		1 368 714	1 700 213
Annen finanskostnad		158 333	163 333
Resultat av finansposter		-1 535 983	-2 122 030
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		6 921 658	14 404 969
Skattekostnad på ordinært resultat	11	1 688 981	1 990 459
ÅRSRESULTAT		5 232 677	12 414 510
DISPONERINGER			
Avsatt til annen egenkapital	12	5 232 677	12 414 510
Sum overføringer		5 232 677	12 414 510

Avfall Sør AS

Balanse

EIENDELER	Note	2016	2015
ANLEGGSMIDLER			
Utsatt skattefordel	11	1 104 689	818 612
Sum immaterielle eiendeler		1 104 689	818 612
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		112 297 544	117 902 822
Maskiner og anlegg		6 013 481	7 020 557
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		14 294 576	14 890 489
Sum varige driftsmidler	8	132 605 601	139 813 867
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		2 477 923	2 020 923
Sum finansielle anleggsmidler	16	2 477 923	2 020 923
SUM ANLEGGSMIDLER		136 188 213	142 653 402
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	9	14 321 770	17 842 491
Andre kortsiktige fordringer	9	17 014 543	16 360 658
Sum fordringer		31 336 313	34 203 149
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	51 354 780	58 297 958
SUM OMLØPSMIDLER		82 691 093	92 501 107
SUM EIENDELER		218 879 306	235 154 509

Avfall Sør AS

Balanse, fortsatt

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2016	2015
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	13	1 000 000	1 000 000
Sum innskutt egenkapital		1 000 000	1 000 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		21 438 349	16 205 673
Sum opptjent egenkapital		21 438 349	16 205 673
SUM EGENKAPITAL	12	22 438 349	17 205 673
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	7	13 788 567	12 711 826
Andre avsetninger for forpliktelser	15	28 163 304	28 163 304
Selvkostfond	14	16 462 606	10 846 516
Sum avsetning for forpliktelser		58 414 477	51 721 646
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 10	72 500 000	80 500 000
Øvrig langsiktig gjeld	6, 9, 10	30 000 001	51 000 001
Sum annen langsiktig gjeld		102 500 001	131 500 001
Sum langsiktig gjeld		160 914 478	183 221 647
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	9	14 487 378	18 065 405
Betalbar skatt	11	1 975 058	2 283 990
Skyldig offentlige avgifter		9 104 726	7 620 182
Annen kortsiktig gjeld	9	9 959 318	6 757 612
Sum kortsiktig gjeld		35 526 479	34 727 190
SUM GJELD		196 440 957	217 948 837
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		218 879 306	235 154 509

Kristiansand 08.05.2017

Ole Petter Krabberød Styrets leder	Arild Ernst Berge Nestleder	Solveig Robstad Styremedlem
Lise Solgaard Styremedlem	Lisbeth Andersen Styremedlem	Arild Andresen Styremedlem
Gina Halsen Hjetland Styremedlem	Rune Torleif Johansen Styremedlem	Hans Georg Høgevoll-Garstad Administrerende direktør

Avfall Sør AS

Noter til årsregnskapet 2016

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God Regnskapsskikk.

Inntektsføring ved salg av varer skjer ved leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner

Pensjonskostnader og penjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrasket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER, FORTSATT

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Kontantstrømoppstilling

Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling er den indirekte modellen benyttet. I kontanter og lignende inngår kun kasse- og bankbeholdninger.

Leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Driftsmidler finansiert med finansiell leasing er regnskapsmessig klassifisert under varige driftsmidler. Motposten er medtatt under langsiktig gjeld. Operasjonell leasing kostnadsføres som driftskostnader basert på fakturert leasingleie.

Investering i aksjer og andeler

Investering i aksjer og andeler bokføres til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter er, i tråd med aksjeloven §3-8, jfr §3-9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Regnskapsprinsippene er ellers nærmere omtalt i de tilhørende noter til de enkelte regnskapspostene.

Skille mellom selvkostområdet og øvrig virksomhet

Resultatposter fordeles forholdsmessig mellom virksomhetsområdene etter fastsatte fordelingsnøkler. Grunnlaget for fordelingsnøkler vil variere avhengig av hvilken kostnadsdriver som ligger bak den aktuelle post som skal fordeles. For eksempel er både volum- og vektbaserte fordelingsnøkler benyttet i tillegg til fordeling etter omsetning.

Selskapet følger for øvrig Avfallsforskriftens § 15 - 4 om separat regnskap for selvkostområdet. Dette regnskapet er utarbeidet i tråd med veileder for kommunale avfallsgebyr.

NOTE 2 ENDRING AV REGNSKAPSPRISIPP

Selvkostresultatet blir fra og med 2016 overført til selvkostfond ved periodisering av inntekt.

Det vises for øvrig til note 3 og 14 for ytterligere informasjon. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet.

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Pr. virksomhetsområde: (alle tall i hele tusen)	2016	2015
Egenregi - abonnement	148 463	144 265
Egenregi - Støleheia	16 157	12 282
Egenregi - salg franksjoner	6 435	6 158
Egenregi - andre driftsinntekter	1 116	1 186
Periodisert selvkostresultat	(5 616)	(6 099)
Salg - driftsmidler	912	743
Inntekter fra næringsvirksomhet	42 271	49 033
Sum driftsinntekter	209 738	207 568

Selskapets virksomhet foregår i hovedsak i kommunene Søgne, Songdalen, Vennesla og Kristiansand.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne skattetrekkmidler med kr 2 050 000.

Bundne midler knyttet til etterdrift på Støleheia inngår også med kr 8 049 006, jfr note 15. Disse midlene er innbetalt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, og skal benyttes til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(tall i hele tusen)	2016	2015
Lønninger	33 768	31 076
Innleid bemanning	2 065	3 224
Godtgjørelse til styre	355	216
Arbeidsgiveravgift	5 635	5 228
Pensjonskostnader	4 511	4 679
Andre personalkostnader	1 859	1 390
Sum	48 193	45 813

Gjennomsnittlig antall årsverk	62,3	54,7
--------------------------------	------	------

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 141 698	0
Styrehonorar	0	180 000
Pensjonsutgifter	156 804	0
Annen godtgjørelse	61 279	175 060

Styreleder har mottatt honorar og møtegodtgjørelse på kr. 57 000. Nestleder har mottatt kr. 58 541 i honorar og møtegodtgjørelse og øvrige styremedlemmer til sammen kr. 239 519.

Det er ingen enkeltlån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer enn 5% av egenkapitalen.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

Honorarer til revisor (alle tall uten mva):

Godtgjørelse til revisor fordeles på følgende måte:

Honorar lovpålagt revisjon	kr 143 000
Teknisk bistand årsoppgjør	kr 35 000
Andre tjenester utenfor revisjonen	kr 156 950
Kostnadsført godtgjørelse til revisor	kr 334 950

Regnskap (tall uten mva)

Det er kostnadsført kr 869 006 for regnskapsarbeid (inkl lønn og inkasso, Kristiansand kommune).

NOTE 6 FORDRINGER OG GJELD

Fordringer med forfall senere enn ett år	2016	2015
Andre kortsiktige fordringer	0	0
Andre langsiktige fordringer	0	0
Lån til foretak i samme konsern	0	0
Sum	0	0

Gjeld med forfall senere enn 5 år	2016	2015
Gjeld til kredittinstitusjoner (Kommunalbanken)	47 500 000	52 500 000
Annen langsiktig gjeld (Avfall Sør Holding AS)	30 000 000	36 000 000
Sum	77 500 000	88 500 000

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Selskapet plikter å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

Selskapet har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr 13 788 567 (inkl. arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører at det i balansen er avsatt for en forpliktelse på tilsvarende beløp.

	2016	2015
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	4 886 566	5 022 130
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	1 743 756	1 559 008
Resultatført aktuarielt tap		
Årets brutto pensjonskostnad	6 630 322	6 581 138

Resultatført andel aktuarielt tap (gevinst) v/avkortning oppgjør	-1 725 857	-1 585 429
Administrasjonskostnad/rentekostnad	259 405	292 659
Resultatført netto forpliktelse v/avkortning/oppgjør		
Planendring	0	0
Årets pensjonskostnad (inkl admkost)	5 163 870	5 288 368

Periodisert arbeidsgiveravgift	728 106	745 660
Årets pensjonskostnad (inkl aga)	5 891 976	6 034 028

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD, FORTSATT

	2016	2015
Brutto påløpt forpliktelse	65 666 291	61 083 413
Pensjonsmidler	-55 343 935	-51 417 272
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	10 322 356	9 666 141
Arbeidsgiveravgift	1 455 452	1 362 926
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	11 777 808	11 029 067
Ikke resultatført aktuarielt gevinst (tap) ekskl aga	1 762 277	1 474 810
Ikke resultatført aktuarielt gevinst (tap) aga	248 482	207 949
Balanseført nto forpliktelse/(midler) etter aga	13 788 567	12 711 826
Herav balanseført aga	1 703 934	1 570 875

Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:	2016	2015
Diskonteringsrente	2,70 %	2,50 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet avkastning	3,30 %	3,30 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	81	84
Gjennomsnittlig alder	45,32	43,39

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

Avstemming:	
Balanseført nto forpliktelse UB i fjor	12 711 826
Resultatført pensjonskostnad inkl adm kostn	5 891 976
Aga innbetalt premie/tilskudd	-595 047
Innbetalt premie/tilskudd inkl adm	-4 220 188
Resultatført planendring og estimatendring	0
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i år	13 788 567

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygg	Maskiner og anlegg	Biler, inventar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	150 748 219	18 403 261	34 288 893	203 440 372
Tilgang driftsmidler	2 300 545	782 005	3 309 123	6 391 673
Avgang driftsmidler	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	153 048 764	19 185 265	37 598 016	209 832 045
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	40 751 219	13 171 785	23 303 439	77 226 443
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0
Reverserte nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12	112 297 544	6 013 481	14 294 576	132 605 601
Årets avskrivninger	7 905 822	1 789 081	3 905 036	13 599 939
Forventet økonomisk levetid	25 år	6–10 år	3–10 år	
Metode	lineær	lineær	lineær	

Operasjonell leasing/leieavtaler:

Selskapet har kostnadsført leie av bygg med kr 3 509 133.

Det er kostnadsført kr 10 401 581 i leasing av maskiner, containere og transportmidler.

NOTE 9 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN (TALL I HELE TUSEN)

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2016	2015	2016	2015
Foretak i samme konsern	843	857	0	0
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	843	857	0	0
	Langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2016	2015	2016	2015
Foretak i samme konsern	30 000	51 000	189	236
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	30 000	51 000	189	236
	Annen kortsiktig gjeld			
	2016	2015		
Foretak i samme konsern	0	0		
Sum	0	0		

NOTE 10 GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

Langsiktig gjeld er kr 102,5 mill pr. 31.12. Det er et lån i Kommunalbanken med garantiansvar fra eierkommunene på kr 72,5 mill og et ansvarlig lån fra Avfall Sør Holding AS på kr 30 mill.

Gjenværende avdragstid på lånet i Kommunalbanken er ca. 15 år, renten på lånet pr 31.12 var nominelt 1,8 %.

NOTE 11 SKATT

Selskapet har fra 1.1.2014 innarbeidet regnskapsmessig skille mellom konkurranseutsatt virksomhet og egenregivirksomhet for eierkommunene. Selskapets andel av konkurranseutsatt virksomhet blir skattlagt. Skatteberetningen under gjelder den konkurranseutsatte virksomheten.

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2016	2015
Betalbar skatt	1 975 058	2 283 990
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0
Endring i utsatt skatt	-286 077	-293 531
Sum skattekostnad	1 688 980	1 990 459

Avstemming av årets skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats

Årets totale skattekostnad	1 688 980
Beregnet skatt av resultat før skatt (25%)	3 222 918
Avvik	-1 533 938

Avviket forklares med:

Skatt på permanente forskjeller	-87 463
Skatt på selvkostresultat	-1 492 504
Skatt på poster ført direkte mot egenkapital	0
Endringer i prosentsats usf/us	46 029
Sum forklaring	-1 533 938

Betalbar skatt	Næring	Egenregi	Sum
Ordinært resultat før skatt	6 921 658	5 970 014	12 891 672
Permanente forskjeller	-349 851	0	-349 851
Fremførbart underskudd	0	0	0
Endring midlertidige forskjeller	1 328 424	0	1 328 424
Grunnlag betalbar skatt	7 900 231	5 970 014	13 870 245
25% skatt	1 975 058	0	1 975 058
Godtgjørelse på mottatt utbytte	0	0	0
Sum betalbar skatt ihht resultatregnskap	1 975 058	0	1 975 058
25% skatt av netto avsatt konsernbidrag	0	0	0
Betalbar skatt ihht balanse	1 975 058	0	1 975 058

NOTE 11 SKATT FORTSATT

Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt	2016	2015
Anleggsmidler	- 3 443 295	- 2 354 586
Omløpsmidler	0	0
Pensjonsforpliktelse	- 1 159 571	- 919 856
Garantiavsetning	0	0
Sum forskjeller som utlignes	- 4 602 866	-3 274 442
Utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)	-1 104 689	-818 611

NOTE 12 EGENKAPITAL

	Aksje- kapital	Overkurs fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	1 000 000	0	16 205 673	17 205 673
Årets resultat tilført egenkapital	0	0	5 232 677	5 232 677
Egenkapital 31.12	1 000 000	0	21 438 349	22 438 349

NOTE 13 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av 1 000 aksjer a kr 1 000, totalt kr 1 000 000. Det er kun én aksjeklasse.

Eierstruktur	Antall aksjer	Eier- andel	Stemme- andel
Avfall Sør Holding AS	1 000	100,0 %	100,0 %
Totalt	1 000	100,0 %	100,0 %

Avfall Sør AS inngår i konsernregnskapet til morselskapet Avfall Sør Holding AS. Konsernregnskapet kan fåes utdelt på morselskapets forretningsadresse; Vige havnevei 90, 4633 Kristiansand.

NOTE 14 SELVKOSTFOND

Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkost beregnes for den ikke-konkurranseutsatte delen av virksomheten. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester.

Selvkostberegninger	2016	2015
Regnskapsmessig årsresultat	5 970 014	6 562 368
Korrigert for finansposter	1 065 948	1 443 430
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-1 602 527	-1 998 393
Alternativkostnad selvkostfond	182 655	92 092
Selvkostresultat	5 616 090	6 099 497

Saldo selvkostfond 1.1.	10 846 516	4 747 019
Årets selvkostresultat	5 616 090	6 099 497
Saldo selvkostfond 31.12.	16 462 606	10 846 516

Inngående balanse pr 1.1.	99 035 069	106 984 812
Årets bokførte investeringer	1 767 790	2 265 579
Bokført verdi av solgte driftsmidler	0	-625 059
Årets avskrivninger	9 514 006	9 590 263
Utgående balanse pr 31.12.	91 288 853	99 035 069
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	95 161 961	103 009 941
Rente (alternativkostnad)	1,68 %	1,94 %

I henhold til retningslinjer for selvkostberegning skal over- eller underskudd i selvkost-regnskapet dekkes innen 3-5 år.

	2012	2013	2014	2015	2016
Selvkostfond 1.1.	10 882 611	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516
Selvkostresultat	2 896 976	-2 634 176	-6 398 392	6 099 497	5 616 090
Selvkostfond 31.12	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516	16 462 606

Pr 31.12.2016 var 4 747 019 kr av selvkostfondet oppstått minst 5 år tidligere.

Restavfall m.v. fra husholdningene leveres til behandling hos Returkraft AS basert på tildelt enerett. Returkraft AS hadde pr 31.12.2016 et underskudd i selvkostregnskapet på 223,7 mill kr, hvorav 119,7 mill kr er beregnet andel for Avfall Sør AS.

Selvkostfondet i Avfall Sør AS ses i sammenheng med selskapets beregnede andel av underskudd i Returkraft AS. Avfall Sør har da et underskudd i selvkost totalt sett på rundt 103,3 mill kr.

NOTE 15**AVSLUTNING OG ETTERDRIFT DEPONI**

Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26 269 177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035. Pr 31.12.2016 står det kr 8 049 006 på denne kontoen.

Det skal etter avtale med Fylkesmannen foretas en ny beregning av avsetningen hvert 4. år. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI pr. november.

Ny beregning ble foretatt i 2016, og det ble konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Beregningen er innrapportert til Fylkesmannen. Bokført avsetning pr 31.12 er kr. 28 163 304,-

NOTE 16**INVESTERING I AKSJER OG ANDELER**

Investeringer i aksjer og andeler består av kjernekapital i Kristiansand kommunale pensjonskasse.

Kjernekapitalinnskudd pr 01.01	2 020 923
Kjernekapitalinnskudd i løpet av året	457 000
Kjernekapitalinnskudd pr 31.12.	2 477 923

Åsregnskap og
noter Avfall Sør
Holding AS

Avfall Sør Holding AS

Resultatregnskap

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2016	2015		NOTE	2016	2015
194 403 803	186 686 018	Salgsinntekt			
15 443 290	23 394 421	Annen driftsinntekt	1, 2, 3	1 800	0
20 366 582	0	Gevinst ved avgang driftsmidler		0	537 000
230 213 675	210 080 439	Sum driftsinntekt		1 800	537 000
-92 136 812	-87 457 986	Varekostnad		0	0
-48 193 045	-45 812 726	Lønnskostnad	5	0	0
-13 696 439	-14 896 721	Ordinære avskrivninger	7	0	0
-48 430 418	-43 257 506	Andre driftskostnader	5	0	0
27 756 960	18 655 500	Driftsresultat		-2 301 326	-873 071
		Finansinntekter og- kostnader			
0	0	Inntekt på investering i datterselskap	8	24 438 384	885 000
6 707 229	135 602	Inntekt på investering i tilknyttet selskap		500 000	100 000
0	0	Renteinntekt fra foretak i samme konsern		814 253	1 016 000
1 428 483	2 313 863	Renteinntekter og andre finansinntekter		917 434	1 524 564
0	0	Nedskrivning finansielle anleggsmidler	8	0	-4 990 000
0	-442 556	Kostnader på investering i datterselskap		0	0
-1 230 051	-3 227 379	Rentekostnader og andre finanskostnader		0	-669 219
34 662 621	17 435 032	Ordinært resultat før skattekostnad		24 368 745	-3 006 725
-1 851 954	-2 817 401	Skattekostnad på ordinært resultat	13	132 987	-260 636
32 810 667	14 617 630	Ordinært resultat		24 501 732	-3 267 361
0	0	Ekstraordinær inntekt		0	0
32 810 667	14 617 630	Årsresultat		24 501 732	-3 267 361
32 810 667	14 617 630	Konsernets årsresultat			
0	0	Minoritetens årsresultat			
		Overføringer			
32 810 667	14 617 629	Overført til annen egenkapital		24 501 732	0
0	0	Avsatt utbytte		0	0
0	0	Avsatt tilleggsutbytte		0	0
0	0	Avsatt konsernbidrag		0	0
0	0	Overført fra annen egenkapital		0	-3 267 361
0	0	Årets selvkostresultat overført til selvkostfond	15	0	0
32 810 667	14 617 629	Sum overføringer	14	24 501 732	-3 267 361

Avfall Sør Holding AS

Balanse

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2016	2015	EIENDELER	NOTE	2016	2015
		ANLEGGSMIDLER			
		Immatrielle eiendeler			
0	0	Utsatt skattefordel	13	132 987	0
0	0	Prosjektutviklingskostnader og rettigheter		0	0
0	0	Sum immaterielle eiendeler		132 987	0
		Varige driftsmidler			
155 776 022	145 232 774	Bygninger	7	0	0
6 013 481	7 110 057	Maskiner og anlegg	7	0	0
14 294 576	15 617 449	Driftsløsøre, inventar og kontormaskiner	7	0	0
176 084 079	167 960 280	Sum varige driftsmidler		0	0
		Finansielle anleggsmidler			
0	0	Investering i datterselskap	8	25 546 569	3 027 000
0	0	Lån til foretak i samme konsern	10	30 000 000	51 000 000
15 279 666	6 920 033	Investering i tilknyttet selskap	8	615 500	615 500
19 960 000	19 960 000	Lån til tilknyttet selskap	10	19 960 000	19 960 000
3 010 931	2 312 640	Investeringer i aksjer og andeler	9	533 008	291 717
135 000	135 000	Obligasjoner og andre fordringer		135 000	135 000
38 385 597	29 327 673	Sum finansielle anleggsmidler		76 790 077	75 029 217
214 469 676	197 287 953	Sum anleggsmidler		76 923 064	75 029 217
		OMLØPSMIDLER			
0	0	Varer		0	0
		Fordringer			
14 511 023	17 095 868	Kundefordringer	12	189 253	202 671
18 027 240	17 447 922	Andre fordringer	12	12 757 272	1 978 509
32 538 263	34 543 790	Sum fordringer		12 946 525	2 181 180
		Investeringer			
0	0	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner		0	0
0	0	Sum investeringer		0	0
60 289 454	107 482 261	Bankinnskudd , kontanter og lignende	4	6 923 716	45 699 639
92 827 717	142 026 051	Sum omløpsmidler		19 870 241	47 880 819
307 297 393	339 314 005	SUM EIENDELER		96 793 305	122 910 036

Avfall Sør Holding AS

Balanse, fortsatt

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2016	2015	EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	2016	2015
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
30 000 000	30 000 000	Aksjekapital (300 000 aksjer à 100)	17	30 000 000	30 000 000
0	0			0	0
30 000 000	30 000 000	Sum innskutt egenkapital		30 000 000	30 000 000
		Opptjent egenkapital			
0	0	Fond for vurderingsforskjeller		0	0
102 145 862	119 335 196	Annen egenkapital		65 758 580	91 256 848
102 145 862	119 335 196	Sum opptjent egenkapital		65 758 580	91 256 848
0	0	Minoritetsintereser		0	0
132 145 862	149 335 196	Sum egenkapital	14	95 758 580	121 256 848
		GJELD			
		Avsetning for forpliktelser			
6 859 839	12 618	Utsatt skatt	13	0	0
13 788 567	12 711 826	Pensjonsforpliktelser	6	0	0
28 163 304	28 163 304	Avsetning- og etterdrift deponi	16	0	0
16 462 606	10 846 516	Selvkostfond	15	0	0
65 274 316	51 734 264	Sum avsetninger for forpliktelser		0	0

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2016	2015	EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	2016	2015
		Annen langsiktig gjeld			
72 500 000	102 031 250	Gjeld til kredittinstitusjoner	10,11	0	0
0	0	Ansvarlig lånekapital		0	0
141 501	0	Øvrig langsiktig gjeld		0	0
72 641 501	102 031 250	Sum annen langsiktig gjeld		0	0
		Kortsiktig gjeld			
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
15 234 761	18 025 046	Leverandørgjeld	12	683 839	968 140
2 586 025	3 164 164	Betalbar skatt	13	0	260 636
9 104 724	8 043 994	Skyldig offentlige avgifter		0	423 812
0	0	Utbytte		0	0
0	0	Forpliktelse varelager		0	0
10 310 204	6 980 090	Annen kortsiktig gjeld	12	350 886	600
37 235 714	36 213 294	Sum kortsiktig gjeld		1 034 725	1 653 188
175 151 531	189 978 809	Sum gjeld		1 034 725	1 653 188
307 297 393	339 314 005	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		96 793 305	122 910 036

Kristiansand 08.06.2017

Ole Petter Krabberød
Styrets leder

Arild Ernst Berge
Nestleder

Lisbeth Andersen
Styremedlem

Lise Solgaard
Styremedlem

Solveig Robstad
Styremedlem

Arild Andresen
Styremedlem

Hans Georg Høgevoll-Garstad
Administrerende direktør

Avfall Sør Holding AS – konsern

Noter til årsregnskapet 2016

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God Regnskapsskikk. Inntektsføring av varer og tjenester skjer ved levering/utførelsen.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Avfall Sør Holding AS og datterselskapene som er listet opp i note 8. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Med identifiserbare eiendeler menes både materielle og immaterielle eiendeler som ikke er goodwill.

Eventuell merverdi eller mindreverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill eller negativ goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Goodwill avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Datterselskap/tilknyttet selskap

Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap er vurdert etter kostmetoden.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER FORTSATT

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner

Pensjonskostnader og penjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrasket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 24% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Driftsmidler finansiert med finansiell leasing er regnskapsmessig klassifisert under varige driftsmidler. Motposten er medtatt under langsiktig gjeld. Operasjonell leasing kostnadsføres som driftskostnader basert på fakturert leasingleie.

Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter i Norge er, i tråd med aksjeloven §3-8, jfr §3-9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Kontantstrømpoppstilling

Ved utarbeidelse av kontantstrømpoppstilling er den indirekte modellen benyttet. I kontanter og lignende inngår kun kasse- og bankbeholdninger.

Sammenligningstall

Sammenligningstall er satt opp for for både selskapet og konsernet.

NOTE 2 ENDRING AV REGNSKAPSPRISIPP

Selvkostresultatet blir fra og med 2016 overført til selvkostfond ved periodisering av inntekt. Det vises for øvrig til note 15 for ytterligere informasjon. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet.

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Selskapet har kun salgsinntekter fra et virksomhetsområde og innenfor et begrenset geografisk område.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 0 i morselskapet, og med kr 2 050 000 på konsernnivå.

På konsernnivå inngår kr 8 049 006 i bundne midler knyttet til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia, jfr note 16. Disse midlene er innbetalt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(tall i hele tusen)	Morselskapet		Konsernet	
	2016	2015	2016	2015
Lønn	0	0	33 768	31 076
Avsatt bonus	0	0	0	0
Innleid bemanning	871	454	2 065	3 224
Godtgjørelse til styret	437	270	355	216
Pensjonskostnader, inkl AFP	0	0	4 511	4 679
Arbeidsgiveravgift	0	0	5 635	5 228
Andre personalkostnade	21	0	1 859	1 390
Utleie bemanning mv	0	0	0	0
Sum	1 329	724	48 193	45 813

Antall årsverk er 0 i morselskapet og 62,3 i konsernet totalt.

Daglig leder

Daglig leder er innleid fra datterselskapet Avfall Sør AS.

Det er i 2016 kostnadsført kr 327 000 for innleie av daglig leder.

Styret

Det er kostnadsført kr 437 000 (inkl aga) i honorar og møtegodtgjørelse til styret i 2016.

Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer en 5% av egenkapitalen. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE , FORTSATT

Honorarer til revisor (alle tall uten mva):

	Mor	Konsern
Lovpålagt revisjon, inkl teknisk bistand	kr 68 000	kr 154 600
Teknisk bistand årsoppgjør	kr 50 100	kr 199 100
Skatterådgivning	kr 17 700	kr 31 800
Andre tjenester utenfor revisjon	kr 78 300	kr 221 650
Sum	kr214 100	kr 607 150

Det er i morselskapet kostnadsført kr 25 674 for regnskapsførsel fra regnskapstjenesten i Kristiansand kommune.

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Morselskapet har ingen ansatte, og er således ikke pliktig til å opprette en pensjonsordning.

Konsern

De selskapene i konsernet som har ansatte, har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning i konsernet på kr 13 788 567 (inkl. arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører en latent fremtidig forpliktelse.

	Konsernet	
	2016	2015
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	4 886 566	5 022 130
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	1 743 756	1 559 008
Aktualisert tap	0	0
Årets brutto pensjonskostnad	6 630 322	6 581 138
Resultatført netto forpliktelse v/avkortning/oppgjør	0	0
Resultatført andel aktuarielt tap(gevinst) v/avkortning/oppgjør	-1 725 857	-1 585 429
Resultatførte estimatendringer og avvik		
Administrasjonskostnad/rentekostnad	259 405	292 659
Netto pensjonskostnad (inkl administrasjon)	5 163 870	5 288 368
Periodisert arbeidsgiveravgift	728 106	745 660
Netto pensjonskostnad (inkl aga)	5 891 976	6 034 028

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD, FORTSATT

	31.12.16	31.12.15
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	65 666 291	61 083 413
Pensjonsmidler	-55 343 935	-51 417 272
Netto forpliktelse før arb.avgift	10 322 356	9 666 141
Arbeidsgiveravgift	1 455 452	1 362 926
Netto forpliktelse inkl aga	11 777 808	11 029 067
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) ekskl aga	1 762 277	1 474 810
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) aga	248 482	207 949
Ikke resultatført planendringer	0	0
Balanseført nto forpliktelse (midler) etter aga	13 788 567	12 711 826
Herav balanseført aga	1 703 934	1 570 875

Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:2016	2015
Diskonteringsrente	2,70 %
Lønnsregulering	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %
G-regulering	2,25 %
Forventet avkastning	3,30 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	81
Gjennomsnittlig alder	45,32

Avstemming konsern:	2016	2015
Balanseført nto forpliktelse UB i fjor	12 711 826	11 759 013
Resultatført pensjonskostnad inkl adm kostn	5 891 976	6 034 028
Aga innbetalt premie/tilskudd	-595 047	-627 915
Innbetalt premie/tilskudd inkl adm	-4 220 188	-4 453 300
Resultatført planendring og estimatendring	-	-
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i år	13 788 567	12 711 826

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

NOTE 7 VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernet	Tomt	Bygg og anlegg	Maskiner, anlegg og bygg	Biler, inventar tar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	7 148 517	179 843 606	20 192 775	36 024 762	243 209 660
Tilgang driftsmidler	4 700 452	33 585 569	782 005	3 309 123	42 377 149
Avgang driftsmidler	7 148 517	20 062 197	1 789 514	1 735 869	30 736 097
Anskaffelseskost pr. 31.12	4 700 452	193 366 978	19 185 266	37 598 016	254 850 712
Akk. avskrivninger pr. 31.12	0	42 291 409	13 171 785	23 303 439	78 766 633
Akk. nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0	0
Rev. nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12	4 700 452	151 075 569	6 013 481	14 294 577	176 084 079
Årets avskrivninger	0	8 002 319	1 789 081	3 905 039	13 696 439
Forventet økonomisk levetid		25–33 år	5–10 år	3–10 år	
Avskrivningsmetode		lineær	lineær	lineær	

NOTE 8 DATTERSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAP

Investeringer i datterselskaper og tilknyttet selskap er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet

Firma	Forretnings adresse	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Resultat e. skatt	Egenkap. 31.12	Eierandel
Avfall Sør Eiendom Mjøvann AS	Kr.sand	25 034 569	24 534 569	1 881 663	1 345 461	100 %
Avfall Sør AS	Kr.sand	1 012 000	1 012 000	5 314 802	22 520 474	100 %
Støleheia Pukkverk AS	Vennesla	505 500	505 500	1 072 348	4 294 116	50 %
Grønn Vekst Sør AS	Kr.sand	110 000	110 000	1 120 459	758 757	50 %
Returkraft AS	Kr.sand	4 990 000	0	22 406 688	25 268 865	49,9 %
Sum			26 162 069	31 795 960	54 187 673	

Aksjene i Returkraft AS er nedskrevet med kr 4 990 000 til kr 0 i selskapets regnskap.

NOTE 9 AKSJER OG ANDELER I ANDRE FORETAK M V

Firma	Antall aksjer	Pålydende	Totalt	Askaffelses-kost	Eierandel
Rekom AS	218	500	109 000	533 008	4,64%

NOTE 10 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD, FORTSATT

	Morselskap		Konsernet	
	2016	2015	2016	2015
Fordringer med forfall senere enn ett år				
Lån til foretak i samme konsern	27 556	51 000	0	0
Lån til tilknyttet selskap	19 960	19 960	19 960	19 960
Andre langsiktige fordringer	135	135	135	135
Sum	47 651	71 095	20 095	20 095

	2016	2015	2016	2015
Gjeld med forfall senere enn 5 år				
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	47 500	52 500
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0
Sum	0	0	47 500	52 500

NOTE 11 GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSER

Selskapet har ingen langsiktig gjeld pr 31.12.

NOTE 12 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

(tall i hele tusen)	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2016	2015	2016	2015
Foretak i samme konsern	0	202	1 000	885
Tilknyttet selskap	0	0	200	100
Sum	0	202	1 200	985

	Leverandørgjeld		Annen kortsiktig gjeld	
	2016	2015	2016	2015
Foretak i samme konsern	0	766	10 765	0
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	0	766	10 765	0

NOTE 13 SKATT

	Selskapet		Konsernet	
Årets skattekostnad fremkommer slik:	2016	2015	2016	2015
Betalbar skatt	0	260 636	2 586 025	3 164 164
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0	0	0
Endring i utsatt skatt	-132 985	0	-734 071	-346 763
Sum skattekostnad	-132 985	260 636	1 851 954	2 817 401

	Selskapet		Konsernet	
Betalbar skatt	2016	2015	2016	2015
Ordinært resultat før skatt	24 368 754	-3 006 725	34 662 621	17 435 032
Ikke skattepl. resultater	0	0	0	-6 562 368
Permanente forskjeller	-24 243 858	-25 617 228	583 845	
Inntektsført utbytte	-700 000	-1 028 253	0	-1 028 253
Inntektsført utbytte 3%	6 000	10 298	0	10 298
Nedskrivning aksjer	0	4 990 000	0	0
Utnyttelse av fremførbart underskudd	0	0	0	
Endring midlertidige forskjeller	0	0	1 298 707	1 280 570
Grunnlag betalbar skatt	-569 104	965 319	10 344 100	11 719 124
25% skatt	0	260 636	2 586 025	3 164 163

Sum betalbar skatt ihht resultatregnskap	0	260 636	2 586 025	3 164 164
25% skatt av netto avsatt konsernbidrag	0	0	0	0
Betalbar skatt ihht balanse	0	260 636	2 586 025	3 164 164

	Selskapet		Konsernet	
Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt	2016	2015	2016	2015
Anleggsmidler	0	0	29 881 748	970 325
Omløpsmidler	0	0	0	0
Pensjonsforpliktelse	0	0	-1 159 584	-919 856
Overført pensjonsforpliktelse ASH 01.01.	0	0	0	0
Inntektsført utbytte fra tilknyttet selskap	15 000	15 000		
Gevinst- og tapskonto	0	0	414 602	0
Fremførbart underskudd	-569 112	0	-569 102	0
Sum forskjeller som utlignes	-554 112	0	28 582 664	50 469
Utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel (-)	-132 987	0	6 859 839	12 618

NOTE 14

EGENKAPITAL

Morselskapet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	30 000	0	91 257	121 257
Utbytte ila året	0	0	-50 000	-50 000
Årets resultat	0	0	24 502	24 502
Egenkapital 31.12	30 000	0	65 759	95 759

Konsernet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Selvkost- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	30 000	0	0	119 335	149 335
Utbytte ila året	0	0	0	-50 000	-50 000
Årets resultat	0	0	0	32 811	32 811
Egenkapital 31.12	30 000	0	0	102 145	132 145

NOTE 15

SELVKOSTFOND

Konsern

Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester. Endring av selvkostfondet er en del av disponeringen av årets reslutat. Selvkostfondet er i balansen presentert som finansielle anleggsmidler/avsetning for forpliktelser.

Selvkostberegninger	2016	2015
Regnskapsmessig årsresultat	5 970 014	6 562 368
Korrigert for finansposter	1 065 948	1 443 430
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-1 602 527	-1 998 393
Alternativkostnad selvkostfond	182 655	92 092
Selvkostresultat	5 616 090	6 099 497
Saldo selvkostfond 1.1.	10 846 516	4 747019
Årets selvkostresultat	5 616 090	6 099 497
Saldo selvkostfond 31.12.	16 462 606	10 846 516

NOTE 15

SELVKOSTFOND, FORTSATT

Inngående balanse pr 1.1.	99 035 069	106 984 812
Årets bokførte investeringer	1 767 790	2 265 579
Bokført verdi av solgte driftsmidler	0	-625 059
Årets avskrivninger	9 514 006	9 590 263
Utgående balanse pr 31.12.	91 288 853	99 035 069
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	95 161 961	103 009 941
Rente (alternativkostnad)	1,68 %	1,94 %

I henhold til retningslinjer for selvkostberegning skal over- eller underskudd i selvkostregnskapet dekkes innen 3-5 år.

	2012	2013	2014	2015	2016
Selvkostfond 1.1.	10 882 611	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516
Selvkostresultat	2 896 976	-2 634 176	-6 398 392	6 099 497	5 616 090
Selvkostfond 31.12	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516	16 462 606

Pr 31.12.2016 var 4 747 019 kr av selvkostfondet oppstått minst 5 år tidligere.

Restavfall mv fra husholdningene leveres til behandling hos Returkraft basert på tildelt enerett. Returkraft AS hadde pr 31.12.2016 et underskudd i selvkostregnskapet på 223,7 mill kr, hvorav 119,7 mill kr er beregnet andel for Avfall Sør AS.

Dersom selvkostfondet i Avfall Sør ses i sammenheng med selskapets beregnede andel av underskuddet i Returkraft, har Avfall Sør AS et underskudd i selvkost totalt sett på rundt 103,3 mill kr.

NOTE 16

AVSLUTING OG ETTERDRIFT DEPONI

Konsern

Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26 269 177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035. Pr 31.12.2016 står det kr 8 049 006 på denne kontoen.

Det skal etter avtale med Fylkesmannen foretas en ny beregning av avsetningen hvert 4. år. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI pr november

Ny beregning ble foretatt i 2016, og det ble konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Beregningen er innrapportert til Fylkesmannen. Bokført avsetning pr 31.12 er kr 28 163 304.

NOTE 17 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Selskapet har kun en aksjeklasse.

Aksjekapitalen består av 300 000 aksjer á kr 100, totalt kr 30 000 000.

Eierstruktur	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Kristiansand kommune	219 900	73,3 %	73,3 %
Vennesla kommune	36 300	12,1 %	12,1 %
Søgne kommune	27 300	9,1 %	9,1 %
Songdalen kommune	16 500	5,5 %	5,5 %
Totalt	300 000	100,0 %	100,0 %

Selskapet har ikke inngått opsjonsavtaler som fører til at det blir utstedt flere aksjer.

Avfall Sør

Pb. 4094 - 4689 Kristiansand - Telefon 38 17 70 70 - Org. nr. 986 296 042

www.avfallsor.no